EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 7.10.2025
C(2025) 6826 final

SPOROČILO KOMISIJE

Smernice o ukrepih za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu v skladu s členom 28(4) Uredbe (EU) 2022/2065

SPOROČILO KOMISIJE

Smernice o ukrepih za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu v skladu s členom 28(4) Uredbe (EU) 2022/2065

1 UVOD

1. Mladoletniki vse pogosteje obiskujejo spletne platforme ([1]), te pa jim lahko prinašajo številne koristi. Na primer, lahko omogočajo dostop do bogatega nabora izobraževalnih virov, ki mladoletnikom pomagajo pri učenju novih spretnosti in širjenju znanja. Spletne platforme lahko mladoletnikom ponudijo tudi priložnosti za izražanje mnenj in povezovanje z drugimi, ki imajo podobne interese, s tem pa jim pomagajo razvijati socialne veščine, samozavest in občutek pripadnosti skupnosti. Mladoletniki, ki se s tem poigrajo in raziskujejo spletno okolje, lahko spodbudijo tudi svojo naravno radovednost ter se vključujejo v dejavnosti, ki spodbujajo ustvarjalnost, reševanje problemov, kritično mišljenje, delovanje in zabavo.

2. Kljub temu med oblikovalci politik, regulativnimi organi, civilno družbo, raziskovalci, izobraževalci in skrbniki ([2]) obstaja široko soglasje o tem, da je trenutna raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu pogosto neustrezna. Zasnova in funkcije najrazličnejših spletnih platform ter storitev, ki jih ponujajo ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, lahko povzročajo tveganja za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov ter povečujejo obstoječa tveganja. Ta tveganja vključujejo na primer izpostavljenost nezakonitim ([3]) in škodljivim vsebinam, ki ogrožajo zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov ali lahko škodujejo njihovemu telesnemu ali duševnemu razvoju. Vključujejo tudi kibernetsko ustrahovanje ali stike s posamezniki, ki skušajo škodovati mladoletnikom, kot so tisti, ki jih skušajo spolno zlorabiti ali izsiljevati, trgovci z ljudmi ter tisti, ki skušajo mladoletnike novačiti v kriminalne združbe ali spodbujati nasilje, radikalizacijo,

([1]) V teh smernicah izrazi „otrok“, „otroci“ in „mladoletnik“ pomenijo osebo oziroma osebe, mlajše od 18 let.

([2]) V teh smernicah se izraz „skrbniki“ nanaša na nosilce starševske odgovornosti.

([3]) Med nezakonitimi vsebinami so med drugim vsebine, ki prikazujejo nedovoljen promet s prepovedanimi drogami, teroristične in nasilne ekstremistične vsebine ter posnetki spolne zlorabe otrok. Kaj je nezakonita vsebina, ni opredeljeno v Uredbi (EU) 2022/2065 (akt o digitalnih storitvah), temveč v drugih predpisih na ravni EU ali nacionalni ravni.

nasilni ekstremizem in terorizem. Mladoletniki se lahko kot potrošniki soočajo tudi s tveganji, povezanimi z obsežno ali prekomerno uporabo spletnih platform in izpostavljenostjo neprimernim ali izkoriščevalskim praksam, tudi v zvezi z igrami na srečo in drugimi igrami. Vse obsežnejše vključevanje klepetalnih botov in spremljevalcev z umetno inteligenco (UI) v spletne platforme ter globokih ponaredkov, ki temeljijo na UI, lahko prav tako vpliva na način, kako mladoletniki uporabljajo spletne platforme, povečuje obstoječa in ustvarja nova tveganja, ki lahko negativno vplivajo na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnika ([4]). Ta tveganja lahko izhajajo iz neposredne izkušnje mladoletnika s platformo in/ali iz dejanj drugih uporabnikov na platformi.

3. Namen teh smernic je podpreti ponudnike spletnih platform, da obravnavajo ta tveganja z naborom ukrepov, ki jim bodo po mnenju Komisije pomagali zagotoviti visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na svojih platformah: to bo prispevalo k zaščiti mladoletnikov, kar je pomemben cilj politike Unije. Namen je tudi pomagati koordinatorjem digitalnih storitev in pristojnim nacionalnim organom pri uporabi in razlagi člena 28 Uredbe (EU) 2022/2065. Na primer, večja zasebnost računov mladoletnikov bo med drugim ponudnikom spletnih platform pomagala zmanjšati tveganje neželenih stikov ali stikov, katerih vzpostavitev niso sami predlagali. Izvajanje ukrepov za zagotavljanje primerne starosti ([5]) lahko med drugim pomaga ponudnikom, da zmanjšajo tveganje izpostavljenosti mladoletnikov storitvam, vsebinam, ravnanju, stikom ali poslovnim praksam, ki ogrožajo njihovo zasebnost, varnost in varstvo. Sprejetje teh in drugih ukrepov na področjih, ki segajo od priporočilnih sistemov in upravljanja do podpore uporabnikom in prijav, lahko ponudnikom spletnih platform pomaga zagotoviti varnejše, bolj zaščitene in bolj zasebne spletne platforme za mladoletnike.

([4]) Tipologija tveganj, ki so jim mladoletniki izpostavljeni med obiskovanjem spletnih platform, temelji na okviru, ki ga je razvila OECD, in je vključena v Prilogo I k tem smernicam.

([5]) Glej oddelek 6.1 o zagotavljanju primerne starosti.

2 PODROČJE UPORABE SMERNIC

4. Zakonodajalec Unije je ob upoštevanju navedenih tveganj sprejel člen 28 Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]). V skladu z odstavkom 1 navedenega člena morajo ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, sprejeti ustrezne in sorazmerne ukrepe za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri njihovih storitvah. V členu 28(2) Uredbe (EU) 2022/2065 je določeno, da ponudniki spletnih platform na svojem vmesniku ne smejo prikazovati oglasov na podlagi oblikovanja profilov, kakor je opredeljeno v členu 4, točka 4, Uredbe (EU) 2016/679, z uporabo osebnih podatkov prejemnika storitve, ko z razumno gotovostjo vedo, da je prejemnik storitve mladoleten ([7]). V členu 28(3) Uredbe (EU) 2022/2065 je določeno, da izpolnjevanje obveznosti iz tega člena ponudnikov spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, ne zavezuje k obdelavi dodatnih osebnih podatkov, da bi ocenili, ali je prejemnik storitve mladoleten. V členu 28(4) Uredbe (EU) 2022/2065 je določeno, da lahko Komisija po posvetovanju z Evropskim odborom za digitalne storitve (v nadaljnjem besedilu: Odbor) izda smernice za pomoč ponudnikom spletnih platform pri uporabi odstavka 1.

5. V teh smernicah so opisani ukrepi, ki bi jih po mnenju Komisije ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, morali sprejeti za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu v skladu s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065. Obveznost iz navedene določbe velja za ponudnike spletnih platform, katerih storitve so dostopne mladoletnikom ([8]). V uvodni izjavi 71 navedene uredbe je nadalje pojasnjeno, da se „[z]a spletno platformo […] lahko šteje, da je dostopna mladoletnikom, kadar njeni pogoji poslovanja dovoljujejo uporabo storitve mladoletnikom, kadar je njena storitev namenjena mladoletnikom ali [jo] ti

([6]) Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1).

([7]) Uredba (EU) 2016/679 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

([8]) V členu 3 Uredbe (EU) 2022/2065 pojem „spletna platforma“ pomeni „storitev gostovanja, ki na zahtevo prejemnika storitve shranjuje in razširja informacije v javnost, razen če je navedena dejavnost manjša in zgolj dodatna funkcija druge storitve ali manjša funkcionalnost primarne storitve ter je iz objektivnih in tehničnih razlogov ni mogoče uporabljati brez navedene druge storitve, vključitev funkcije ali funkcionalnosti v drugo storitev pa ni namenjena izogibanju uporabi te uredbe“.

pretežno uporabljajo ali kadar se ponudnik kako drugače zaveda, da so nekateri prejemniki njegove storitve mladoletni“.

6. V zvezi s prvim scenarijem, opisanim v navedeni uvodni izjavi, se ponudnik spletne platforme po mnenju Komisije ne more zgolj sklicevati na izjavo v svojih pogojih poslovanja, ki mladoletnikom prepoveduje dostop, kot na argument, da platforma zanje ni dostopna. Če ponudnik spletne platforme ne izvaja učinkovitih ukrepov za preprečevanje dostopa mladoletnikov do svoje storitve, ne more na podlagi navedene izjave trditi, da njegova spletna platforma ne spada na področje uporabe člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065. Na primer, spletne platforme za gostovanje in razširjanje vsebin za odrasle, kot so platforme za razširjanje pornografske vsebine, katerih ponudniki v svojih pogojih poslovanja omejujejo uporabo svojih storitev na uporabnike, starejše od 18 let, se bodo štele za dostopne mladoletnikom v smislu člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, če ponudniki teh platform ne sprejmejo učinkovitih ukrepov za preprečevanje dostopa mladoletnikov do njihovih storitev.

7. V zvezi s tretjim scenarijem uvodna izjava 71 Uredbe (EU) 2022/2065 pojasnjuje, da je primer, v katerem bi se moral ponudnik spletne platforme zavedati, da so nekateri prejemniki njegove storitve mladoletni, na primer ta, ko ponudnik že obdeluje osebne podatke teh prejemnikov, kjer je njihova starost razkrita za druge namene, kot je na primer registracija v zadevni storitvi, in se s tem razkrije, da so nekateri od teh prejemnikov mladoletni. Drugi primeri, v katerih se lahko razumno pričakuje, da se ponudnik zaveda, da so med prejemniki njegove storitve mladoletniki, vključujejo primere, v katerih je znano, da je spletna platforma privlačna za mladoletnike, da ponudnik spletne platforme ponuja storitve, podobne tistim, ki jih uporabljajo mladoletniki, da se spletna platforma oglašuje mladoletnikom, da je ponudnik spletne platforme izvedel ali naročil raziskavo, v okviru katere so mladoletniki opredeljeni kot prejemniki storitev, ali kadar taka opredelitev izhaja iz neodvisne raziskave.

8. V skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2022/2065 obveznost iz člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 ne velja za ponudnike spletnih platform, ki se štejejo za mikro ali

mala podjetja, razen če je Komisija njihovo spletno platformo opredelila kot zelo veliko spletno platformo v skladu s členom 33(4) navedene uredbe ([9]).

9. Zagotavljanju zaščite mladoletnikov na spletu so namenjene tudi druge določbe Uredbe (EU) 2022/2065 ([10]). Te med drugim vključujejo več določb iz poglavja III, oddelek 5, Uredbe (EU) 2022/2065, ki ponudnikom zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov nalagajo dodatne obveznosti ([11]). Te smernice niso namenjene razlagi teh določb, ponudniki zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov pa ne bi smeli pričakovati, da bo sprejetje ukrepov, opisanih v nadaljevanju, delno ali v celoti zadostovalo za izpolnjevanje njihovih obveznosti iz poglavja III, oddelek 5, Uredbe (EU) 2022/2065, saj bodo ti morda morali uvesti dodatne ukrepe, ki v teh smernicah niso določeni, vendar so potrebni za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz navedenih določb ([12]).

10. Člen 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 bi bilo treba obravnavati tudi v luči druge zakonodaje in nezavezujočih instrumentov Unije, katerih cilj je obravnavati tveganja, ki so jim mladoletniki izpostavljeni na spletu ([13]). Navedeni instrumenti prispevajo

---

([9]) V Priporočilu 2003/361/ES je malo podjetje opredeljeno kot podjetje, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR. Mikro podjetje je opredeljeno kot podjetje, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR. Komisija v zvezi s tem opozarja na uvodno izjavo 10 Uredbe (EU) 2022/2065, v kateri je navedeno, da Uredba (EU) 2022/2065 ne posega v Direktivo (EU) 2010/13. V skladu z navedeno direktivo morajo vsi ponudniki platform za izmenjavo videov, ne glede na to, ali se štejejo za mikro ali mala podjetja, vzpostaviti in upravljati sisteme za preverjanje starosti za uporabnike platform za izmenjavo videov v zvezi z vsebino, ki bi lahko ogrozila telesni ali duševni razvoj mladoletnikov.

([10]) To vključuje obveznosti iz naslednjih določb Uredbe (EU) 2022/2065: člena 14 o pogojih poslovanja, členov 16 in 17 o mehanizmih prijave in ukrepanja ter obrazložitvi, člena 25 o zasnovi in organizaciji spletnega vmesnika, členov 15 in 24 o preglednosti, člena 26 o oglasih, člena 27 o preglednosti priporočilnih sistemov in člena 44 o standardih.

([11]) To med drugim vključuje naslednje določbe Uredbe (EU) 2022/2065: člena 34 in 35 o oceni tveganja in zmanjševanju tveganj, člen 38 o priporočilnih sistemih, člen 40 o dostopu do podatkov in nadzoru nad njimi ter člen 44, točka (j), o standardih za ciljno usmerjene ukrepe za zaščito mladoletnikov na spletu.

([12]) To med drugim vključuje člena 34 in 35 o oceni tveganja in zmanjševanju tveganj, člen 38 o priporočilnih sistemih ter člen 40 o dostopu do podatkov in nadzoru nad njimi.

([13]) To vključuje strategijo za boljši internet za otroke (BIK+), Direktivo 2010/13/EU (direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah), Uredbo (EU) 2024/1689 (akt o umetni inteligenci), Uredbo (EU) 2016/679 (splošna uredba o varstvu podatkov), Direktivo 2011/93/EU o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok, Direktivo 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah, evropsko denarnico za digitalno identiteto in kratkoročno rešitev za preverjanje starosti, prihodnji akcijski načrt proti kibernetskemu ustrahovanju, vseevropsko preiskavo o širših učinkih družbenih medijev na dobrobit, strategijo ProtectEU, načrt EU za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu, internetni forum EU, strategijo EU za učinkovitejši boj proti spolni zlorabi otrok, strategijo EU za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2021–2025. Uredba (EU) 2022/2065 prav tako ne posega v pravo Unije o varstvu potrošnikov in varnosti proizvodov, vključno z uredbama

tudi k doseganju cilja zagotavljanja visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu ter tako dopolnjujejo uporabo člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065. Te smernice se ne bi smele razumeti kot razlaga kakršnih koli obveznosti, ki izhajajo iz teh instrumentov ali zakonodaje držav članic, ali poseganje v te obveznosti. Nadzor in izvrševanje teh instrumentov sta še naprej izključna odgovornost pristojnih organov na podlagi navedenih pravnih okvirov. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 10 Uredbe (EU) 2022/2065, navedena uredba zlasti ne posega v druge akte prava Unije, ki urejajo zagotavljanje storitev informacijske družbe na splošno, urejajo druge vidike zagotavljanja posredniških storitev na notranjem trgu ali ki določajo in dopolnjujejo harmonizirana pravila iz Uredbe (EU) 2022/2065, kot je Direktiva 2010/13/EU, ter pravo Unije o varstvu potrošnikov in varstvu osebnih podatkov, zlasti Uredbo (EU) 2016/679.

11. Čeprav so v teh smernicah določeni ukrepi, katerih cilj je zagotoviti visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu, se ponudnikom spletnih platform priporoča, da te ukrepe sprejmejo za zaščito vseh uporabnikov, ne le mladoletnikov. Ustvarjanje spletnega okolja, ki ohranja zasebnost ter je varno in zanesljivo za vse uporabnike, bo samo po sebi privedlo do večje zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletu, hkrati pa bodo sprejeti ukrepi za zagotovitev spoštovanja njihovih posebnih pravic in potreb v skladu s členom 28 Uredbe (EU) 2022/2065.

12. Komisija s sprejetjem teh smernic izjavlja, da jih bo uporabljala za primere, opisane v njih, in s tem omejila izvajanje svoje diskrecijske pravice pri uporabi člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065. Kot take se te smernice lahko štejejo za pomembno in smiselno referenčno merilo, na katerega se bo oprla Komisija pri uporabi člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 in ugotavljanju skladnosti ponudnikov spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, z navedeno določbo ([14]). Koordinatorji digitalnih storitev in pristojni nacionalni organi se lahko pri uporabi in razlagi člena 28(1) Uredbe

(EU) 2017/2394 in (EU) 2019/1020 ter direktivama 2001/95/ES in 2013/11/EU. Zaščita za mladoletnike je zagotovljena tudi z Direktivo 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah, zlasti v členih 5 do 9 in na primer v Prilogi I, točka 28, ki v oglaševanju prepoveduje neposredno nagovarjanje otrok k nakupu ali k prigovarjanju staršev ali drugih odraslih, da jim kupijo proizvode, ki se oglašajo. Komisija opozarja tudi na preverjanje primernosti potrošniškega prava EU z vidika digitalne pravičnosti, ki ga je opravila.

([14]) Sprejetje in izvajanje katerega koli od ukrepov, določenih v teh smernicah, ne pomeni skladnosti z GDPR ali katerim koli drugim pravom o varstvu podatkov. Pri ugotavljanju skladnosti s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 se zato odgovorne organe spodbuja k sodelovanju z organi za varstvo podatkov.

(EU) 2022/2065 tudi zgledujejo po teh smernicah. Vendar sprejetje in izvajanje ukrepov iz teh smernic, delno ali v celoti, ne pomenita samodejno skladnosti z navedeno določbo.

13. Morebitno avtentično razlago člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 lahko poda le Sodišče Evropske unije, ki je med drugim pristojno za predhodno odločanje o veljavnosti in razlagi aktov EU, vključno s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065.

14. Komisija se je med pripravo smernic posvetovala z deležniki[15], vključno z Odborom in njegovo delovno skupino za zaščito mladoletnikov. V skladu s členom 28(4) Uredbe (EU) 2022/2065 se je Komisija o osnutku teh smernic posvetovala z Odborom pred njihovim sprejetjem 2. julija 2025.

15. Ukrepi, opisani v oddelkih 5 do 8 teh smernic, niso izčrpni. Drugi ukrepi, ki se lahko tudi štejejo za ustrezne in sorazmerne za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v skladu s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, so ukrepi, ki izhajajo iz skladnosti z drugimi zakonodajnimi akti Unije ([16]) ali upoštevanja nacionalnih smernic o varstvu mladoletnikov ali tehničnih standardov ([17]). Poleg tega

([15]) Komisija je smernice pripravila z izvedbo temeljite namizne raziskave, zbiranjem povratnih informacij deležnikov na podlagi poziva k predložitvi dokazov, delavnicami in ciljno usmerjenim javnim posvetovanjem. V celotnem postopku se je opirala tudi na strokovno znanje Evropskega centra za algoritemsko preglednost. Poleg tega se je posvetovala z mladimi, vključno z mladimi ambasadorji programa Boljši internet za otroke, in ob podpori centrov za varnejši internet organizirala fokusne skupine z otroki v sedmih državah članicah.

([16]) To na primer vključuje direktive in uredbe, navedene v opombi 13, ter prihodnje smernice Evropskega odbora za varstvo podatkov (EOVP) o obdelavi osebnih podatkov mladoletnikov v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 (splošna uredba o varstvu podatkov).

([17]) An Coimisiún um Chosaint Sonraí (2021), *Fundamentals for a child-oriented approach to data processing* (Temelji pristopa k obdelavi podatkov, usmerjenega v otroke), na voljo na: https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2021-12/Fundamentals%20for%20a%20Child-Oriented%20Approach%20to%20Data%20Processing_FINAL_EN.pdf; Coimisiún na Meán (2024), *Online safety code* (Pravilnik o varnosti na spletu), na voljo na: https://www.cnam.ie/app/uploads/2024/11/Coimisiun-na-Mean-Online-Safety-Code.pdf; IMY (švedski organ za varstvo zasebnosti) (2021), *The rights of children and young people on digital platforms* (Pravice otrok in mladih na digitalnih platformah), na voljo na: https://www.imy.se/en/publications/the-rights-of-children-and-young-people-on-digital-platforms/; Nizozemsko ministrstvo za notranje zadeve in odnose kraljevine (2022), *Code for children's rights* (Pravilnik o otrokovih pravicah), na voljo na: https://codevoorkinderrechten.waag.org/wp-content/uploads/2022/02/Code-voor-Kinderrechten-EN.pdf.

CNIL (2021), *CNIL publishes 8 recommendations to enhance protection of children online* (CNIL objavi osem priporočil za izboljšanje zaščite otrok na spletu), na voljo na: https://www.cnil.fr/en/cnil-publishes-8-recommendations-enhance-protection-children-online; Unabhängiger Beauftragter für Fragen des sexuellen Kindesmissbrauchs. (n.d.). *Rechtsfragen Digitales*, na voljo na: https://beauftragte-missbrauch.de/themen/recht/rechtsfragen-digitales; CEN-CENELEC (2023), *Workshop Agreement 18016 Age Appropriate Digital Services Framework* (Dogovor delavnice 18106 – Okvir starosti

bodo v prihodnosti morda opredeljeni novi ukrepi, ki bodo ponudnikom spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, omogočili boljše izpolnjevanje obveznosti zagotavljanja visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri njihovih storitvah.

3 STRUKTURA

16. V oddelku 4 teh smernic so določena splošna načela, ki bi morala urejati vse ukrepe, ki jih ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, sprejmejo za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri svojih storitvah. V oddelkih 5 do 8 teh smernic so določeni glavni ukrepi, za katere Komisija meni, da bi jih morali taki ponudniki sprejeti, da bi zagotovili tako visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva. Ti vključujejo pregled tveganj (oddelek 5), zasnovo storitev (oddelek 6), poročanje, podporo uporabnikom in orodja za skrbnike (oddelek 7) ter upravljanje (oddelek 8).

4 SPLOŠNA NAČELA

17. Te smernice temeljijo na naslednjih splošnih načelih, ki so medsebojno povezana in bi jih bilo treba celostno upoštevati pri vseh dejavnostih ponudnikov spletnih platform, ki spadajo na področje uporabe teh smernic. Komisija meni, da bi moral vsak ukrep, ki ga ponudnik spletne platforme, dostopne mladoletnikom, sprejme zaradi uskladitve s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, upoštevati naslednja splošna načela:

    a. **Sorazmernost in ustreznost:** v skladu s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 morajo biti vsi ukrepi, sprejeti zaradi uskladitve z navedeno določbo, ustrezni in sorazmerni za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov. Ker lahko različne spletne platforme predstavljajo različne vrste tveganj za mladoletnike, uporaba vseh ali le nekaterih ukrepov, opisanih v teh smernicah, ne bo vedno sorazmerna ali ustrezna za vse ponudnike spletnih platform. Pri ugotavljanju, ali je določen ukrep sorazmeren in ustrezen, zlasti kadar vključuje poseganje v temeljne pravice posameznikov, mora vsak

primernih digitalnih storitev), na voljo na: https://www.cencenelec.eu/media/CEN-CENELEC/CWAs/ICT/cwa18016_2023.pdf; OECD (2021), *Children in the digital environment - Revised typology of risks* (Otroci v digitalnem okolju – revidirana tipologija tveganj), na voljo na: https://www.oecd.org/en/publications/children-in-the-digital-environment_9b8f222e-en.html.

ponudnik za vsak primer posebej pregledati (i) tveganja za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov, ki jih predstavlja spletna platforma ponudnika ali njeni deli, pri čemer se med drugim upoštevajo velikost, doseg in vrsta storitve, ki jo zagotavlja, ter njena narava, predvidena ali trenutna uporaba njene posebne funkcije in baza uporabnikov storitve, (ii) učinek ukrepa na otrokove pravice ter druge pravice in svoboščine, določene v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), in (iii) potrebo, da taki ukrepi temeljijo na najvišjih razpoložljivih standardih in obstoječih dobrih praksah ter vidiku otrok in otrokovih pravicah (glej oddelek 5 o pregledu tveganja).

b. Varstvo otrokovih pravic: te pravice so zapisane v Listini, ki zagotavlja varstvo otrokovih pravic pri izvajanju prava Unije, in Konvenciji o otrokovih pravicah (KOP), ki so jo ratificirale vse države članice ([18]). Otrokove pravice so sestavni del človekovih pravic, vse te pravice pa so medsebojno povezane, soodvisne in nedeljive. V skladu s členom 24 Listine se morajo pri vseh ukrepih javnih organov ali zasebnih ustanov, ki se nanašajo na otroke, upoštevati predvsem koristi otroka. Zato je treba za zagotovitev, da so ukrepi za doseganje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletni platformi ustrezni in sorazmerni, upoštevati vse otrokove pravice in predvsem njihove koristi. V skladu s členom 21 Listine je prepovedana vsakršna diskriminacija na kateri koli podlagi, kot je denimo spol, rasa, barva kože, etnično ali socialno poreklo, genetska značilnost, jezik, vera ali prepričanje, politično ali drugo mnenje, pripadnost narodnostni manjšini, premoženje, rojstvo, invalidnost, starost ali spolna usmerjenost. Otrokove pravice vključujejo na primer njihovo pravico do varstva ([19]), pravico do nediskriminacije, vključevanja, zasebnosti,

([18]) Te pravice je Odbor Združenih narodov za otrokove pravice podrobneje opredelil v svoji splošni pripombi št. 25 v zvezi z digitalnim okoljem. Urad visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice (2021), *General Comment No. 25 (2021) on children's rights in relation to the digital environment* (Splošna pripomba št. 25 (2021) o otrokovih pravicah v zvezi z digitalnim okoljem), na voljo na: https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no-25-2021-childrens-rights-relation.

([19]) Otroci imajo pravico do potrebnega varstva in skrbi za zagotovitev njihove dobrobiti (člen 24 Listine).

dostopa do informacij in izobraževanja, svobode izražanja ter udeležbe ([20]) in pravico, da se njihova stališča upoštevajo v vseh stvareh, ki jih zadevajo ([21]).

c. Vgrajena zasebnost, vgrajena varnost in vgrajeno varstvo: ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, bi morali v zasnovo, razvoj in delovanje svojih storitev vključiti visoke standarde zasebnosti, varnosti in varstva ([22]). Namen konceptov vgrajenosti je izkoristiti vpliv ponudnikov spletnih platform, snovalcev in oblikovalcev politik za usmerjanje razvoja proizvodov in storitev na načine, ki dajejo prednost vrednotam, ki podpirajo dobrobit ljudi. Nanašajo se na privzeto vključevanje zaščite zasebnosti, varnosti in varstva v zasnovo, delovanje in upravljanje organizacij ter v proizvode in storitve od samega začetka ([23]).

d. Starosti primerna zasnova: ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi morali svoje storitve zasnovati tako, da so usklajene z razvojnimi, kognitivnimi in čustvenimi potrebami mladoletnikov ter da hkrati zagotavljajo njihovo varnost, zasebnost in varstvo. Starosti primerne zasnove so primerne za otroke, kadar se pri tem upoštevajo njihove pravice in dobrobit, pa tudi njihova raznolikost ter določena starost ali stopnja razvoja, in razvojne zmogljivosti otrok ([24]).

([20]) Svoje mnenje lahko svobodno izražajo. Njihovo mnenje se upošteva v stvareh, ki jih zadevajo, v skladu z njihovo starostjo in zrelostjo (člen 24 Listine).

([21]) V zvezi s tem Komisija opozarja na pomen dostopnosti, med drugim tudi kot je urejena v Direktivi (EU) 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja (v nadaljnjem besedilu: direktiva o spletni dostopnosti), ter udeležbe otrok pri zasnovi, izvajanju in ocenjevanju vseh ukrepov za varnost, varstvo in zasebnost otrok na spletu.

([22]) V skladu s členom 25 splošne uredbe o varstvu podatkov morajo upravljavci, ki obdelujejo osebne podatke mladoletnikov, že izvajati ustrezne organizacijske in tehnične ukrepe za varstvo pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki (vgrajeno in privzeto varstvo podatkov). To obveznost izvršujejo pristojni organi za varstvo podatkov v skladu s členom 51 splošne uredbe o varstvu podatkov. Glej Smernice EOVP št. 4/2019 o členu 25 „Vgrajeno in privzeto varstvo podatkov“, na voljo na: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-42019-article-25-data-protection-design-and_sl.

([23]) OECD (2024), *Towards Digital Safety by Design for Children* (Na poti k vgrajeni digitalni varnosti za otroke), na voljo na: https://doi.org/10.1787/c167b650-en.

([24]) Prednost je zato treba nameniti funkcijam, funkcionalnosti, vsebini ali modelom, ki so skladni z razvojnimi zmogljivostmi otrok, ter obenem upoštevati sociokulturne razlike. Starosti primerna zasnova je ključna za zasebnost, varnost in varstvo otrok: npr. če starosti primernih informacij ni, otroci morda ne bodo mogli razumeti ali uporabljati funkcij, nastavitev ali drugih orodij za zasebnost ali varnost ali uživati v njih. CEN-CENELEC (2023), *Workshop Agreement 18016 Age Appropriate Digital Services Framework* (Dogovor delavnice 18106 – Okvir starosti primernih digitalnih storitev), na voljo na:

5 PREGLED TVEGANJ

18. Zaradi heterogenosti spletnih platform in raznolikosti kontekstov so lahko potrebni različni pristopi, pri čemer so nekateri ukrepi za nekatere platforme primernejši kot za druge. Kadar ponudnik spletne platforme, ki je dostopna mladoletnikom, odloča o tem, kako zagotoviti visoko raven varnosti, zasebnosti in varstva mladoletnikov na svoji platformi, ter za to opredeljuje ustrezne in sorazmerne ukrepe, mora po mnenju Komisije opredeliti in upoštevati vsaj naslednje:

    a. kako verjetno je, da bodo mladoletniki dostopali do njegove storitve, zlasti ob upoštevanju narave, namena in predvidene uporabe te storitve ter ustreznih meril za ugotavljanje, ali je storitev dostopna mladoletnikom;

    b. dejanski ali morebitni vpliv na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov, ki ga lahko spletna platforma predstavlja ali povzroči, na podlagi tipologije petih tveganj za otroke na spletu (glej Prilogo). V okviru tega se preuči, kako lahko različni vidiki platforme povzročijo ta tveganja ter kakšni sta verjetnost in resnost teh tveganj, in obenem upošteva pozitiven vpliv teh vidikov na pravice in dobrobit otrok, ob upoštevanju starosti in razvojnih sposobnosti otrok. Vidiki, ki so lahko pomembni, so na primer namen platforme, njena zasnova, vmesnik, predlog vrednosti, trženje, funkcije, funkcionalnosti, število in vrsta uporabnikov ter načini uporabe (dejanski in pričakovani). To bi moralo vključevati navedbo ravni tveganja za mladoletnike na platformi (npr. nizka, srednja ali visoka) na podlagi jasnih meril, v skladu z obstoječimi standardi in dobrimi praksami, na primer za oceno učinka na otrokove pravice, kot je navedeno v odstavku 22;

    c. ukrepe, ki jih ponudnik že izvaja za preprečevanje in zmanjševanje teh tveganj;

    d. vse dodatne ukrepe, ki so v pregledu opredeljeni kot ustrezni in sorazmerni za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri njihovih storitvah. Ukrepi, ki bi jih ponudniki morali sprejeti, naj bi obravnavali tveganja za zasebnost, varnost in varstvo, ki izhajajo iz izkušnje mladoletnikov s storitvijo, vključno s tveganji, ki izhajajo iz dejanj drugih uporabnikov storitve;

---

https://www.cencenelec.eu/media/CEN-CENELEC/CWAs/ICT/cwa18016_2023.pdf; starosti in razvojne stopnje, med drugim vključene v prilogo k nizozemskemu pravilniku o otrokovih pravicah, na voljo na: https://codevoorkinderrechten.waag.org/wp-content/uploads/2022/02/Code-voor-Kinderrechten-EN.pdf.

e. kako se z ukrepi spoštujejo splošna načela iz oddelka 4;

f. metrike, ki ponudniku omogočajo, da skozi čas spremlja učinkovitost ukrepov, ki jih je vzpostavil za obvladovanje določenih tveganj;

g. morebitne pozitivne in negativne učinke vseh ukrepov, ki jih ponudnik izvaja, in vseh dodatnih ukrepov na pravice otrok ali drugih uporabnikov ter zagotavljanje, da te pravice niso nesorazmerno ali neupravičeno omejene in da se lahko pozitivni učinki čim bolj povečajo. Pravice otrok ali drugih uporabnikov, na katere lahko nekateri ukrepi negativno vplivajo, vključujejo na primer pravice otrok do udeležbe, zasebnosti, varstva osebnih podatkov, svobode izražanja in obveščanja. To je pomembno pri določanju sorazmernosti ukrepov.

19. Ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, bi morali pri tem pregledu kot prednostno upoštevati največje koristi otroka ([25]) v skladu z Listino in drugimi načeli KOP ([26]), pa tudi druge ustrezne smernice Unije o tej zadevi ([27]). Vključevati bi morali vidike otrok, tako da si prizadevajo za njihovo udeležbo, pa tudi vidike skrbnikov, predstavnikov drugih skupin, na katere njihove storitve potencialno vplivajo, ter drugih ustreznih strokovnjakov in deležnikov.

20. Ponudniki bi morali upoštevati najnovejše razpoložljive informacije in spoznanja iz znanstvenih in akademskih virov in se pri tem med drugim opreti na druge ustrezne ocene, ki jih sami izvedejo. Upoštevati bi morali previdnostno načelo, kadar obstajajo utemeljeni znaki, da določena praksa, funkcija ali izbira zasnove pomeni tveganje za

([25]) Člen 3 KOP; člen 24 Listine: pravica otroka, da se pri obravnavi različnih koristi ocenijo in upoštevajo predvsem koristi otroka, da se sprejme odločitev o določenem vprašanju v zvezi z otrokom, skupino identificiranih ali neidentificiranih otrok ali otroki na splošno. Kadar je to potrebno, koristi otroka ne smejo ugotavljati podjetja, temveč mora ta ugotovitev temeljiti na ukrepih pristojnih organov. LSE Digital Futures for Children (2024), *The Best interests of the child in the digital environment* (Največja korist otroka v digitalnem okolju), na voljo na: https://www.digital-futures-for-children.net/digitalfutures-assets/digitalfutures-documents/Best-Interests-of-the-Child-FINAL.pdf.

([26]) Nediskriminacija: otrokove pravice veljajo za vsakega otroka brez vsakršne diskriminacije v skladu s členom 21 Listine. Pravice otroka v skladu s členom 24 Listine vključujejo pravico otrok do varstva in skrbi za zagotovitev njihove dobrobiti. Otroci lahko svoje mnenje svobodno izražajo. Njihovo mnenje se upošteva v stvareh, ki jih zadevajo, v skladu z njihovo starostjo in zrelostjo. Pri vseh ukrepih javnih organov ali zasebnih ustanov, ki se nanašajo na otroke, se morajo upoštevati predvsem koristi otroka. Pravice otroka kot vsakogar vključujejo tudi pravico do življenja v skladu s členom 2 Listine ter pravico do spoštovanja njihove telesne in duševne celovitosti v skladu s členom 3 Listine. Pravice otroka so zapisane in podrobneje opredeljene tudi v Konvenciji Združenih narodov o otrokovih pravicah, ki so jo ratificirale vse države članice.

([27]) Komisija zlasti opozarja na smernice EOVP glede ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov in opredelitve, ali je „verjetno, da bi [obdelava] povzročila veliko tveganje“, za namene Uredbe (EU) 2016/679.

otroke, ter sprejeti ukrepe za preprečevanje ali ublažitev takih tveganj, dokler ni dokazov, da njihovi učinki niso škodljivi za otroke.

21. Ponudniki bi morali pregled izvajati redno, vsaj enkrat letno ali kadar bistveno spremenijo zasnovo platforme ([28]) ali se seznanijo z drugimi okoliščinami, ki vplivajo na zasnovo in delovanje platforme ter so pomembne za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na njihovi spletni platformi. Pregled tveganja bi morali dati na voljo ustreznim nadzornim organom in objaviti njegove rezultate, ne da bi razkrili občutljive operativne ali varnostne informacije, najpozneje pred izvedbo naslednjega pregleda, ter preučiti možnost predložitve pregleda neodvisnim strokovnjakom ali ustreznim deležnikom.

22. Ponudniki si lahko pri izvajanju tega pregleda pomagajo z obstoječimi standardi in orodji za izvajanje ocen učinka na otrokove pravice. Med njimi so na primer predloge, obrazci in druge smernice, ki jih zagotavlja UNICEF ([29]), nizozemsko ministrstvo za notranje zadeve in odnose Kraljevine ([30]) ali evropski organ za standardizacijo CEN-CENELEC ([31]). Komisija lahko izda dodatne smernice ali orodja za podporo ponudnikom pri izvedbi pregleda, tudi s posebnimi orodji za ocene učinka na otrokove pravice. Ponudniki lahko do objave teh smernic za te ocene uporabljajo obstoječa orodja in dobre prakse.

23. Za ponudnike zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov se lahko ta pregled tveganja izvede tudi kot del splošne ocene sistemskih tveganj v

([28]) Primeri pomembnih sprememb so uvedba novih funkcij, ki vplivajo na interakcijo uporabnikov, spremembe priporočilnih sistemov, nastavitev računa, moderiranja, prijavljanja ali drugih oblikovnih značilnosti, ki bi bistveno spremenile izkušnjo otrok na platformi, spremembe v praksah zbiranja podatkov, vključevanje novih skupin uporabnikov, vključevanje orodij generativne umetne inteligence ali spremembe, povezane z ukrepi za zagotavljanje primerne starosti ali njihovimi ponudniki.

([29]) UNICEF (2024), *Children's rights impact assessment: A tool to support the design of AI and digital technology that respects children's rights* (Ocena učinka na otrokove pravice: orodje za podporo zasnovi umetne inteligence in digitalne tehnologije, ki spoštuje otrokove pravice), na voljo na: https://www.unicef.org/childrightsandbusiness/workstreams/responsible-technology/D-CRIA; MO-CRIA (2021), *Child Rights Impact Self-Assessment Tool for Mobile Operators* (Orodje za samoocenjevanje učinka na otrokove pravice za mobilne operaterje), na voljo na: https://www.unicef.org/reports/mo-cria-child-rights-impact-self-assessment-tool-mobile-operators.

([30]) Nizozemsko ministrstvo za notranje zadeve in odnose v kraljevini (2024), *Child Rights Impact Assessment (Fillable Form)* (Ocena učinka na pravice otrok (obrazec za izpolnjevanje), na voljo na: https://www.nldigitalgovernment.nl/document/childrens-rights-impact-assessment-fill-in-document/.

([31]) Glej zlasti poglavje 14 dokumenta CEN-CENELEC (2023), *Workshop Agreement 18016 Age Appropriate Digital Services Framework* (Dogovor delavnice 18106 – Okvir starosti primernih digitalnih storitev), na voljo na: https://www.cencenelec.eu/media/CEN-CENELEC/CWAs/ICT/cwa18016_2023.pdf.

skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2022/2065, ki dopolnjuje in presega pregled tveganja, opravljen v skladu s temi smernicami.

6 ZASNOVA STORITEV

6.1 Zagotavljanje primerne starosti

6.1.1 Uvod in terminologija

24. Tehnologija se v zadnjih letih hitro razvija, kar ponudnikom spletnih platform omogoča, da se bolj ali manj natančno in zanesljivo in trdno prepričajo o starosti svojih uporabnikov. Ti ukrepi se običajno imenujejo „zagotavljanje primerne starosti“ ([32]).

25. Ukrepi, ki omejujejo dostop na podlagi starosti, so po mnenju Komisije učinkovito sredstvo za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletnih platformah. V ta namen lahko orodja za zagotavljanje primerne starosti ponudnikom pomagajo pri uveljavljanju omejitev dostopa za uporabnike, mlajše od določene starosti, da bi mladoletnike zaščitili pred dostopom do starosti neprimernih spletnih vsebin, kot so igre na srečo ali pornografija, ali pred izpostavljenostjo drugim tveganjem, kot je pridobivanje otrok za spolne namene.

26. Orodja za zagotavljanje primerne starosti lahko ponudnikom pomagajo tudi preprečiti dostop odraslim do določenih platform, namenjenih mladoletnikom, razen kadar to počnejo zaradi izvajanja zakonite starševske skrbi oziroma za izobraževalne ali nadzorne namene, s čimer se zmanjša tveganje, da bi odrasli nastopali kot mladoletniki in/ali poskušali škodovati mladoletnikom.

27. Nazadnje se lahko orodja za zagotavljanje primerne starosti uporabijo kot podlaga za starosti primerno zasnovo same storitve, s čimer se spodbujajo varnejši in otrokom primernejši spletni prostori. V teh primerih se lahko z orodji zagotovi, da imajo otroci

[32] Evropska komisija: Generalni direktorat za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo, Center for Law and Digital Technologies (eLaw), LLM, Raiz Shaffique, M. in van der Hof, S. (2024), *Mapping age assurance typologies and requirements – Research report* (Opredelitev tipologij in zahtev za zagotavljanje primerne starosti – raziskovalno poročilo), na voljo na: https://data.europa.eu/doi/10.2759/455338.

dostop le do določenih vsebin, funkcij ali dejavnosti, ki so primerne zanje, ob upoštevanju njihove starosti in razvojnih zmogljivosti.

28. Pomembno je razlikovati med starostno omejitvijo, ki dostop do platforme ali njenih delov omejuje na uporabnike, mlajše ali starejše od določene starosti, na eni strani in metodami za zagotavljanje primerne starosti, ki se uporabljajo za določitev starosti uporabnika, na drugi strani.

29. Najpogostejši ukrepi za zagotavljanje primerne starosti, ki so trenutno na voljo in jih uporabljajo spletne platforme, se delijo na tri širše kategorije: lastno izjavo, ugotavljanje starosti in preverjanje starosti.

    a. **Lastna izjava** zajema metode, ki temeljijo na tem, da posameznik sam navede svojo starost ali potrdi svoj starostni razpon, tako da prostovoljno navede datum rojstva ali starost ali da, običajno s klikom na gumb na spletu, izjavi, da presega določeno starost.

    b. **Ugotavljanje starosti** zajema metode, ki ponudniku omogočajo, da ugotovi, ali uporabnik verjetno dosega določeno starost, spada v določen starostni razpon oziroma ali določeno starost presega ali je ne dosega ([33]).

    c. **Preverjanje starosti** je sistem, ki temelji na fizičnih identifikatorjih ali preverjenih virih identifikacije, ki zagotavljajo visoko stopnjo gotovosti pri določanju starosti uporabnika.

30. Glavna razlika med ugotavljanjem starosti in preverjanjem starosti je stopnja natančnosti. Medtem ko se s preverjanjem starosti z gotovostjo določi starost uporabnika, se z ugotavljanjem starosti ta le približno oceni. Napredek na področju tehnologije lahko privede do razlik v natančnosti tehnologij za ugotavljanje starosti in do njihovih izboljšav.

6.1.2 Odločanje glede uvedbe omejitev dostopa, podprtih z ukrepi za zagotavljanje primerne starosti

31. Preden se ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, odločijo, ali bodo uvedli kakršne koli omejitve dostopa na podlagi starosti, ki so podprte z

([33]) Prav tam; CEN-CENELEC (2023), *Workshop Agreement 18016 Age Appropriate Digital Services Framework* (Dogovor delavnice 18106 – Okvir starosti primernih digitalnih storitev): https://www.cencenelec.eu/media/CEN-CENELEC/CWAs/ICT/cwa18016_2023.pdf.

metodami za zagotavljanje primerne starosti, bi morali vedno izvesti oceno, da bi ugotovili, ali je tak ukrep primeren za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri uporabi njihovih storitev in ali je sorazmeren oziroma ali je tako visoko raven mogoče doseči že z uporabo drugih manj daljnosežnih ukrepov ([34]). Komisija v zvezi s tem meni, da bi morali ponudniki preučiti uvedbo omejitev dostopa na podlagi starosti, podprtih z ukrepi za zagotavljanje primerne starosti, kot dopolnilnega orodja k ukrepom iz drugih delov teh smernic. Z drugimi besedami, same omejitve dostopa in zagotavljanje primerne starosti ne morejo nadomestiti ukrepov, priporočenih drugje v teh smernicah.

32. Taka ocena bi morala zagotoviti, da je vsaka omejitev uresničevanja temeljnih pravic in svoboščin prejemnikov, zlasti mladoletnikov, sorazmerna. Po mnenju Komisije bi morali ponudniki spletnih platform rezultate take ocene zato javno objaviti na spletnem vmesniku svoje storitve, ne glede na to, ali je v oceni ugotovljeno, da omejitev dostopa, podprta z zagotavljanjem primerne starosti, ni potrebna, ali da bi bila taka omejitev ustrezen in sorazmeren ukrep.

33. Komisija ugotavlja, da manj natančne rešitve za ugotavljanje starosti ne pomenijo samodejno manjšega vpliva na temeljne pravice in svoboščine prejemnikov, saj je z manj natančnimi rešitvami mogoče obdelati več osebnih podatkov kot z natančnejšimi. Zaradi nižje stopnje natančnosti lahko nekaterim otrokom tudi preprečijo dostop do spletnih platform, ki bi jih sicer lahko obiskali. Zato morajo ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, pri uporabi metod za ugotavljanje starosti, ki zahtevajo obdelavo osebnih podatkov, zagotoviti, da se načela varstva podatkov, zlasti načelo najmanjšega obsega podatkov, ustrezno izvajajo in ostanejo trdna skozi čas, ter upoštevati izjavo Evropskega odbora za varstvo podatkov (EOVP) o zagotavljanju primerne starosti ([35]).

34. Komisija meni, da bi morali ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, ki menijo, da so omejitve dostopa na podlagi metod za zagotavljanje primerne starosti potrebne in sorazmerne, za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva

[34] Ponudnikom spletnih platform so lahko pri izvedbi te ocene v pomoč pregled tveganj in orodja za oceno učinka na otrokove pravice iz oddelka 5 o pregledu tveganj.

([35]) Glej Izjavo EOVP 1/2025 o zagotavljanju primerne starosti, na voljo na: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/statements/statement-12025-age-assurance_en.

mladoletnikov v svojih storitvah predložiti informacije o vseh rešitvah za zagotavljanje primerne starosti, ki so jih opredelili, ter o ustreznosti in učinkovitosti teh rešitev. Zagotoviti bi morali tudi pregled metrik uspešnosti, s katerimi se to meri, kot so stopnje lažno pozitivnih in lažno negativnih rezultatov ter stopnje natančnosti in priklica.

35. Predvideti bi bilo treba udeležbo otrok pri načrtovanju, izvajanju in ocenjevanju starostnih omejitev in metod za zagotavljanje primerne starosti.

36. Na spletnih platformah, dostopnih mladoletnikom, lahko tveganje za mladoletnike predstavljajo samo določena vsebina, razdelki ali funkcije; prav tako lahko platforme vključujejo dele, na katerih je tveganje mogoče zmanjšati z drugimi ukrepi, in/ali dele, na katerih to ni mogoče. V teh primerih bi morali ponudniki takih spletnih platform, namesto da določijo starostno omejitev za celotno storitev, oceniti, katere vsebine, razdelki ali funkcije na njihovi platformi pomenijo tveganje za mladoletnike, in uvesti omejitve dostopa, podprte z metodami za zagotavljanje primerne starosti, da bi zagotovili sorazmerno in ustrezno zmanjšanje tveganj za mladoletnike. Na primer, deli storitev družbenih medijev z vsebino, razdelki ali funkcijami, ki lahko pomenijo tveganje za mladoletnike, kot so odraslim namenjeni razdelki družbenih medijev, razdelki s komercialnimi sporočili ali promocijsko umeščanje izdelkov, ki ga izvajajo vplivneži, bi morali biti na voljo le odraslim uporabnikom, katerih starost je bila ustrezno preverjena.

6.1.3 Določitev, katere metode za zagotavljanje primerne starosti uporabiti

6.1.3.1 Preverjanje starosti

37. Ob upoštevanju dejstva, da zaščita mladoletnikov predstavlja pomemben cilj politike Unije, ki ga izraža Uredba (EU) 2022/2065, kot je razvidno iz njene uvodne izjave 71, je uporaba omejitev dostopa, podprtih s **preverjanjem starosti**, po mnenju Komisije ustrezen in sorazmeren ukrep za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v naslednjih okoliščinah:

    a. kadar določeni proizvodi ali storitve predstavljajo veliko tveganje za mladoletnike in teh tveganj ni mogoče zmanjšati z manj omejevalnimi ukrepi ob upoštevanju veljavne zakonodaje Unije in nacionalne zakonodaje, kot so na primer:

i. prodaja alkohola, tobačnih ali nikotinskih izdelkov, drog,

ii. dostop do kakršne koli pornografske vsebine,

iii. dostop do vsebin, povezanih z igranjem iger na srečo;

b. kadar zaradi ugotovljenih tveganj za mladoletnike pogoji uporabe ali katere koli druge pogodbene obveznosti storitve zahtevajo, da je uporabnik za dostop do storitve star 18 let ali več, tudi če zakon ne določa formalne zahteve glede starosti;

c. v vseh drugih okoliščinah, v katerih je ponudnik spletne platforme, dostopne mladoletnikom, ugotovil tveganja za zasebnost, varnost ali varstvo mladoletnikov, vključno s tveganji v zvezi z vsebino, ravnanjem in potrošniki ter tveganji v zvezi s stiki (npr. zaradi funkcij, kot so klepet v živo, izmenjava slik/video posnetkov, anonimno sporočanje), kadar teh tveganj ni mogoče učinkovito zmanjšati z drugimi, manj vsiljivimi ukrepi, kot so omejitve dostopa, podprte s preverjanjem starosti ([36]);

d. kadar pravo Unije ali nacionalno pravo, ki je skladno s pravom Unije, določa najnižjo starost za dostop do določenih proizvodov ali storitev, ki se na kakršen koli način ponujajo in/ali prikazujejo na spletni platformi, vključno s posebej opredeljenimi kategorijami spletnih storitev družbenih medijev ([37]).

38. Metode za ugotavljanje starosti lahko dopolnjujejo tehnologije za preverjanje starosti in se lahko uporabljajo poleg teh ali kot začasna alternativa, zlasti kadar ukrepi preverjanja, s katerimi se upoštevajo merila učinkovitosti rešitev za zagotavljanje primerne starosti iz oddelka 6.1.4, s posebnim poudarkom na zaščiti pravice uporabnikov do zasebnosti in varstva podatkov ter točnosti, še niso na voljo. To prehodno obdobje ne bi smelo trajati dlje kot do prvega pregleda teh smernic ([38]). Če

([36]) Ta tveganja je mogoče opredeliti na podlagi pregleda tveganj iz oddelka 5.

([37]) Komisija v tem okviru opozarja na obveznosti držav članic, določene v Direktivi (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL L 241, 17.9.2015, str. 1), ter na ustrezne postopke za osnutke tehničnih predpisov, vzpostavljene z Direktivo.

([38]) Komisija trenutno preizkuša rešitev EU za preverjanje starosti, da bi olajšala preverjanje starosti v skladu s standardom, ki ga zahtevajo te smernice, preden bo na voljo evropska denarnica za digitalno identiteto. Druge rešitve, ki so združljive s standardom iz teh smernic, so lahko na voljo na trgu ali v nekaterih posameznih državah članicah. Ponudniki spletnih platform, ki dokažejo to okoliščino, bi morali v

učinkoviti ukrepi za preverjanje starosti še niso na voljo, lahko platforme, ki ponujajo vsebine, namenjene odraslim, na primer uporabljajo metode za predhodno ugotavljanje starosti ([39]), če lahko dokažejo, da so te primerljive z metodami za preverjanje starosti z vidika upoštevanja meril iz oddelka 6.1.4. Komisija lahko te smernice pravočasno dopolni s tehnično analizo glavnih obstoječih metod za ugotavljanje starosti, ki so na voljo glede na merila iz oddelka 6.1.4.

6.1.3.2 Tehnologije za preverjanje starosti

39. Preverjanje starosti bi bilo treba obravnavati kot ločen, samostojen postopek, ki ni povezan z drugimi dejavnostmi zbiranja podatkov, ki jih izvajajo spletne platforme. Preverjanje starosti ponudnikom spletnih platform ne sme omogočati shranjevanja osebnih podatkov, razen informacij o starostni skupini uporabnika.

40. Kot je podrobneje pojasnjeno v oddelku 6.1.4, mora biti vsaka metoda za zagotavljanje primerne starosti trdna, da bi lahko štela za ustrezno in sorazmerno, in se ji ne sme biti mogoče enostavno izogniti. Metoda, ki se ji mladoletniki enostavno izognejo, ne šteje za učinkovit ukrep za zagotavljanje primerne starosti.

41. Metode, ki temeljijo na preverjenih in zaupanja vrednih osebnih dokumentih, ki jih izda država, ne da bi platformi zagotovile dodatne osebne podatke, lahko pomenijo učinkovito metodo za preverjanje starosti, če temeljijo na anonimiziranih žetonih za preverjanje starosti ([40]). Take žetone bi bilo treba izdati po zanesljivem preverjanju starosti osebe, izdati pa bi jih morala neodvisna tretja oseba in ne ponudnik spletne platforme, zlasti kadar ta ponuja dostop do vsebin za odrasle. Kriptografski protokoli,

---

vsakem primeru začeti preskušati in uporabljati metode za preverjanje starosti, ki upoštevajo merila iz oddelka 6.1.4, takoj ko so na voljo. To prehodno obdobje se lahko prilagodi glede na uvedbo rešitve EU za preverjanje starosti.

([39]) . Pregled različnih metod za ugotavljanje starosti je na voljo v poročilu Evropska komisija: Generalni direktorat za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo, Center for Law and Digital Technologies (eLaw), LLM, Raiz Shaffique, M. in van der Hof, S. (2024), *Mapping age assurance typologies and requirements – Research report* (Opredelitev tipologij in zahtev za zagotavljanje primerne starosti – raziskovalno poročilo), na voljo na: https://data.europa.eu/doi/10.2759/455338.

([40]) Ponudnik storitev potrebuje samo podatek o tem, ali uporabnik presega starostno mejo ali je ne dosega. To bi se moralo izvajati s pristopom z žetonom, ki temelji na sodelovanju tretjega ponudnika in pri katerem ponudnik storitev vidi le uporabni rezultat postopka zagotavljanja primerne starosti (npr. „presega“ ali „ne dosega“ starostne meje). Tretji ponudnik preveri starost in uporabniku zagotovi „žeton za preverjanje starosti“, ki ga lahko uporabnik predloži ponudniku storitev, ne da bi moral ponovno dokazati svojo starost. Žeton za preverjanje starosti lahko vsebuje različne uporabnikove atribute in informacije o tem, kdaj, kje ali kako je bila starost preverjena. Glej tudi Izjavo EOVP 1/2025 o zagotavljanju primerne starosti, na voljo na: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/statements/statement-12025-age-assurance_en.

kot so izmenjava ključev ali dokazi brez razkritja znanja ([41]), po mnenju Komisije predstavljajo primerno podlago za zagotavljanje primerne starosti brez posredovanja osebnih podatkov.

42. Države članice so v procesu zagotavljanja evropske denarnice za digitalno identiteto vsakemu svojemu državljanu, rezidentu in podjetju ([42]). Prihodnje evropske denarnice za digitalno identiteto bodo zagotavljale varna, zanesljiva in zasebna sredstva elektronske identifikacije v Uniji. Ko bodo uvedene, bo z njimi mogoče v storitev posredovati le določene informacije, na primer, da je starost osebe višja od določene starosti.

Evropska denarnica za digitalno identiteto

Ko bodo uvedene, bodo evropske denarnice za digitalno identiteto vsem v Uniji zagotovile varno, zanesljivo in zasebno sredstvo elektronske identifikacije. Vsaka država članica mora vsem državljanom, prebivalcem in podjetjem do konca leta 2026 zagotoviti vsaj eno denarnico, ki bi jim morala omogočiti, da dokažejo, kdo so, ter varno shranjujejo, izmenjujejo in podpisujejo pomembne digitalne dokumente. Vse evropske denarnice za digitalno identiteto vključujejo možnost prejema žetona za preverjanje starosti, države članice pa lahko izvajajo storitve za izdajo takih žetonov.

43. Da bi olajšala preverjanje starosti, preden bodo evropske denarnice za digitalno identiteto na voljo, Komisija preskuša rešitev EU za preverjanje starosti kot samostojni ukrep za preverjanje starosti, ki izpolnjuje merila učinkovitosti rešitev za zagotavljanje primerne starosti iz oddelka 6.1.4. Ko bo rešitev EU za preverjanje starosti dokončana, bo predstavljala primer skladnosti in referenčni standard za metodo za preverjanje starosti na podlagi naprave. Ponudnike spletnih platform, za katere se pričakuje, da bodo v zvezi s svojimi storitvami uporabljali rešitve za preverjanje starosti, se zato spodbuja, da sodelujejo pri razpoložljivem preskušanju zgodnjih različic rešitve EU za preverjanje starosti, kar jim lahko pomaga določiti najboljše načine za zagotavljanje skladnosti s členom 28 Uredbe (EU) 2022/2065.

44. Izvajanje referenčnega standarda ([43]) v okviru rešitve EU za preverjanje starosti je mogoče ponuditi prek aplikacij, ki jih objavijo javni ali zasebni subjekti, ali pa je

([41]) Dokaz brez razkritja znanja je protokol, v katerem lahko ena stran (dokazovalec) drugi strani (preveritelju) dokaže, da je določena izjava resnična, ne da bi preveritelju posredovala kakršne koli informacije, razen dejstva, da je zadevna izjava resnična.

([42]) Kot je določeno v poglavju II, oddelek 1, Uredbe (EU št. 910/2014, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2024/1183.

([43]) Referenčni standard EU je na voljo na https://ageverification.dev.

vključeno v prihodnje evropske denarnice za digitalno identiteto. Izvajanje tega standarda bo pomenilo tehnologijo za preverjanje starosti, ki varuje zasebnost, minimizira obdelavo podatkov, ni sledljiva in je interoperabilna, v skladu z merili učinkovitosti rešitev za zagotavljanje primerne starosti, opisanimi v oddelku 6.1.4.

Rešitev EU za preverjanje starosti

Rešitev EU za preverjanje starosti, vključno z aplikacijo, bo enostavna metoda za preverjanje starosti, s katero bo mogoče dokazati, da je uporabnik star 18 let ali več (18+). Rešitev bo premostila vrzel do trenutka, ko bo na voljo evropska denarnica za digitalno identiteto. Cilj te zanesljive rešitve za ohranjanje zasebnosti in zagotavljanje najmanjšega obsega podatkov bo določiti standard na področju zasebnosti in prijaznosti do uporabnika.

Rešitev EU za preverjanje starosti zagotavlja referenčno merilo skladnosti za natančnost rešitve za zagotavljanje primerne starosti, hkrati pa zmanjšuje vpliv na pravice in svoboščine prejemnikov.

Uporabniki bodo lahko preprosto aktivirali aplikacijo in prejeli dokazilo na več različnih načinov. Dokazilo potrjuje le, da je uporabnik star 18 let ali več. Ne razkriva natančne starosti in ne vključuje nobenih drugih informacij o uporabniku. Uporabnik lahko dokazilo o tem, da je star 18 let ali več, predloži spletni platformi na način, ki ohranja zasebnost, brez pretoka podatkov ponudniku dokazila. Poleg tega bodo vzpostavljeni mehanizmi za preprečevanje sledenja prek spletnih platform. Uporaba aplikacije je preprosta. Ko uporabnik zahteva dostop do spletnih vsebin za odrasle, prek aplikacije spletni platformi predloži dokazilo o tem, da je star 18 let ali več. Po preverjanju veljavnosti dokazila, spletna platforma uporabniku odobri dostop. Identiteta in dejanja uporabnika so med celotnim postopkom zaščiteni pred razkritjem. Ponudnik zaupanja vrednih dokazil ni obveščen o tem, do katerih spletnih storitev želi uporabnik izkoristiti dostop z dokazilom, da je star 18 let ali več. Prav tako ponudniki spletnih storitev za odrasle ne prejmejo informacij o identiteti uporabnika, ki zahteva dostop, temveč le dokazilo, da je uporabnik star 18 let ali več.

Rešitev EU za preverjanje starosti bo tehnično sposobna zagotoviti tudi druge atribute, kot so testi resnične osebe. V državah, kjer so podprte veljavne metode za potrdila o starosti mlajših od 18 let, lahko rešitev EU za preverjanje starosti omogoča tudi preverjanje starosti mlajših od 18 let.

45. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, lahko uporabijo druge metode za preverjanje starosti, da zagotovijo visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov, če so združljive z referenčnim standardom EU (kot je opisano v odstavkih 43 in 44 zgoraj) in izpolnjujejo merila iz oddelka 6.1.4. Rešitev EU za preverjanje starosti je primer metode, ki izpolnjuje ta merila.

46. Za zagotovitev skladnosti z načeli najmanjšega obsega podatkov, omejitve namena in zaupanja uporabnikov se ponudnike spletnih platform spodbuja, naj sprejmejo *dvojno slepe* metode za preverjanje starosti. Dvojno slepa metoda zagotavlja, da (i) spletna platforma ne prejme dodatnih sredstev za identifikacijo uporabnika, temveč le informacije, na podlagi katerih lahko potrdi, ali uporabnik izpolnjuje zahtevano starostno mejo, ter da (ii) ponudnik preverjanja starosti ne izve, za katere storitve se

uporablja dokazilo o starosti. Take metode lahko temeljijo na lokalni obdelavi, ki temelji na napravi, anonimiziranih kriptografskih žetonih ali dokazih brez razkritja znanja ([44]).

6.1.3.3 Ugotavljanje starosti

47. Uporaba metod za ugotavljanje starosti, kadar jih zagotovi neodvisna tretja oseba ali kadar se uporabljajo prek sistemov, ki so ustrezno in neodvisno revidirani, zlasti zaradi skladnosti z zahtevami glede varnosti in varstva podatkov, ter kadar se izvajajo predhodno, če je to potrebno za zagotavljanje učinkovitosti ukrepa, je po mnenju Komisije ustrezen in sorazmeren ukrep za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v naslednjih okoliščinah:

    a. kadar mora biti uporabnik zaradi ugotovljenih tveganj za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov v skladu s pogoji uporabe storitve spletne platforme ali podobnimi pogodbenimi obveznostmi storitve starejši od zahtevane najnižje starosti, ki je nižja od 18 let, da bi lahko izkoristil dostop do storitve, in sicer na podlagi ocene tveganj za mladoletnike na platformi, ki jo opravi ponudnik ([45]), ([46]);

    b. kadar ponudnik spletne platforme na svoji platformi ugotovi srednja tveganja za mladoletnike, kot je določeno v njegovem pregledu tveganja (glej oddelek 5 o pregledu tveganja) ([47]) in teh tveganj ni mogoče zmanjšati z manj omejevalnimi ukrepi. To je po mnenju Komisije primer, kadar tveganje ni dovolj visoko, da bi bila potrebna omejitev dostopa na podlagi preverjanja starosti, vendar tudi ni dovolj nizko, da ne bi bila potrebna nobena omejitev dostopa ali da bi bila omejitev dostopa uvedena brez uporabe metod za zagotavljanje primerne starosti oziroma zgolj na podlagi lastne izjave. Lastna izjava ne šteje za ustrezen ukrep za zagotavljanje starosti, kot je podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju.

Dobra praksa

MegaBetting ([48]) je spletna platforma, ki uporabnikom omogoča, da stavijo na rezultate dogodkov v resničnem svetu. Ponudnik je v skladu z nacionalnim pravom omejil dostop do svojih storitev na uporabnike, ki so starejši od 18 let. Da bi zagotovil, da njegova spletna platforma ni dostopna mladoletnikom, se zanaša na rešitev EU za preverjanje starosti, ki ponudniku pove le, ali je

([48]) Vsi primeri dobre in slabe prakse v teh smernicah se nanašajo na izmišljene spletne platforme.

uporabnik star najmanj 18 let. Te informacije ustvari zaupanja vreden izdajatelj na podlagi nacionalne elektronske identifikacije uporabnika in jih prejme iz aplikacije na uporabnikovem telefonu. Ponudnik zato meni, da sistem izpolnjuje merila za visoko učinkovitost in obenem ohranja zasebnost uporabnika.

Slaba praksa

SadMedia je spletna platforma družbenih medijev. Ponudnik SadMedia se je odločil, da dostop do svojih storitev omeji na mladoletnike, ki so stari najmanj 13 let. To je temeljilo na njegovi oceni srednjih tveganj, ki bi jih platforma lahko predstavljala za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov. Ta omejitev je določena v pogojih uporabe SadMedia. Pri uveljavljanju te omejitve se ponudnik SadMedia opira na model ugotavljanja starosti, ki ga je razvil sam in lahko po njegovem mnenju napove starost uporabnika z odstopanjem ±2 leti. Zaradi te stopnje napake lahko dostop do storitve izkoristi veliko mladoletnikov, ki še niso dopolnili navedene starosti, medtem ko veliko mladoletnikov, ki izpolnjujejo zahtevano starost, do storitev nima dostopa. Ukrep SadMedia za zagotavljanje primerne starosti ni zelo učinkovit in zato ne zagotavlja visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri uporabi ponujene storitve.

48. Kadar ponudnik spletne platforme, dostopne mladoletnikom, ugotovi, da so omejitve dostopa, podprte z zagotavljanjem primerne starosti, potrebne za doseganje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v okviru njegovih storitev, Komisija meni, da bi moral na svoji platformi ponuditi več kot eno metodo zagotavljanja starosti, da se uporabniku omogoči izbira med metodami, pod pogojem, da vsaka taka metoda izpolnjuje merila iz oddelka 6.1.4. To bo pomagalo preprečiti izključitev uporabnikov, ki kljub temu, da so do dostopa do spletne platforme upravičeni, ne morejo uporabljati določene metode za zagotavljanje primerne starosti. Zaradi povečanja učinkovitosti in prijaznosti do uporabnika bi bilo treba ustrezno metodo za zagotavljanje primerne starosti izvesti, kadar je to mogoče, ob ustvarjanju računa, nato pa uporabiti podatke o starosti za zagotavljanje starosti primerne izkušnje na platformi, poleg drugih zaščitnih ukrepov, navedenih v teh smernicah. Poleg tega bi morali ponudniki spletnih platform zagotoviti mehanizem pravnega sredstva, s

([45]) Kadar se v teh primerih uporablja preverjanje starosti, to ne posega v morebitne ločene obveznosti ponudnika, npr. zahtevo, da oceni, ali je mladoletnik kot potrošnik dovolj star, da lahko zakonito sklene pogodbo. To je odvisno od veljavnega prava države članice, v kateri mladoletnik prebiva.

([46]) V nekaterih primerih lahko ponudnik preveri, ali je mladoletnika prijavil njegov skrbnik.

([47]) Ta tveganja je mogoče opredeliti na podlagi pregleda tveganj iz oddelka 5.

([48]) Vsi primeri dobre in slabe prakse v teh smernicah se nanašajo na izmišljene spletne platforme.

katerim bi se uporabniki lahko pritožili zaradi nepravilne ocene starosti, ki jo opravi ponudnik ([49]).

Slaba praksa

Spletna platforma SadMedia uporablja rešitev za ugotavljanje starosti kot enega od številnih ukrepov, katerih cilj je prispevati k visoki ravni zasebnosti, varnosti in varstva. Kadar sistem za ugotavljanje starosti ustvari negativen rezultat, ki kaže, da je uporabnik premlad za uporabo storitve, se uporabniku prikaže pojavno okno z besedilom: „Ne strinjate se z rezultatom? Poskusite znova!“ Uporabnik lahko nato ponovi preskus ugotavljanja starosti z isto metodo. V tem primeru ukrep za zagotavljanje primerne starosti ne bi štel za ustreznega ali sorazmernega, saj prejemniku ni dana možnost uporabe druge metode za zagotavljanje primerne starosti, prav tako pa mu ni zagotovljeno pravno varstvo za izpodbijanje napačne ocene.

6.1.4 Ocena ustreznosti in sorazmernosti katere koli metode za zagotavljanje primerne starosti

49. Preden ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, preučijo možnost uvedbe posebne metode za preverjanje ali ugotavljanje starosti, ki podpira omejitve dostopa, bi morali upoštevati naslednje značilnosti navedene metode:

a. **natančnost –** kako natančno katera koli metoda določi starost uporabnika.

Natančnost metode za preverjanje ali ugotavljanje starosti je treba oceniti glede na ustrezne, jasne in javno dostopne metrike. Te metrike so potrebne za oceno, v kolikšni meri lahko metoda pravilno določi, ali je uporabnik mlajši ali starejši od določene starosti ali v določenem starostnem razponu ([50]). Ponudniki spletnih platform bi morali redno preverjati, ali tehnična natančnost uporabljene metode še vedno ustreza najsodobnejši tehnologiji;

b. **zanesljivost –** kako zanesljivo določena metoda deluje v praksi v dejanskih okoliščinah.

Da bi bila metoda zanesljiva, mora biti neprekinjeno na voljo in delovati v različnih dejanskih okoliščinah, ki presegajo idealne laboratorijske pogoje. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi morali pred

([49]) Ponudnik lahko ta mehanizem vključi v svoj notranji sistem za obravnavo pritožb v skladu s členom 20. Glej tudi oddelek 7.1 tega dokumenta.

([50]) Nepravilno zagotavljanje primerne starosti lahko privede do izključitve prejemnikov, ki bi sicer bili upravičeni do uporabe storitve, ali pa omogoči neupravičenim prejemnikom dostop do storitve kljub obstoječim ukrepom za zagotavljanje primerne starosti.

uporabo določene rešitve za zagotavljanje primerne starosti oceniti, ali vsi podatki, na katere se zanašajo v okviru postopka zagotavljanja primerne starosti, izvirajo iz zanesljivega vira. Samopodpisan dokaz o starosti na primer ne bi štel za zanesljivega;

c. **trdnost –** kako enostavno se je mogoče izogniti določeni metodi.

Metoda, ki se ji mladoletniki *enostavno* izognejo, ne bo štela za dovolj trdno in s tem tudi ne za učinkovito. Ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, ocenijo tako raven „enostavnosti“ za vsak primer posebej, pri čemer upoštevajo starost mladoletnikov, ki so jim posamezni ukrepi namenjeni. Prav tako bi morali oceniti, ali metoda za zagotavljanje primerne starosti zagotavlja varnost in varstvo v skladu z najsodobnejšimi standardi, da se zagotovi celovitost podatkov o starosti, ki se obdelujejo;

d. **nevsiljivost –** kako vsiljiva je določena metoda z vidika pravic uporabnikov.

Ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, bi morali redno ocenjevati učinek, ki ga bo imela izbrana metoda na pravice in svoboščine prejemnikov, vključno z njihovo pravico do zasebnosti, varstva podatkov in svobode izražanja ([51]). Po mnenju Evropskega odbora za varstvo podatkov in v skladu s členom 28(3) Uredbe (EU) 2022/2065 ([52]) bi moral ponudnik obdelovati le atribute, povezane s starostjo, ki so nujno potrebni za določen namen, zagotavljanje primerne starosti pa se ne bi smelo uporabljati za zagotavljanje dodatnih sredstev ponudnikom za identifikacijo, lociranje, profil ali sledenje fizičnim osebam ([53]). Če je metoda bolj vsiljiva kot druga metoda, ki zagotavlja enako raven zanesljivosti in učinkovitosti, je treba izbrati manj vsiljivo metodo. To vključuje oceno, ali metoda zagotavlja popolno preglednost postopka v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2016/679 in/ali zagotavlja informacije o uporabniku, ki je izpostavljen tveganju. Podatkov, ki se obdelujejo

([51]) Neustrezno zagotavljanje primerne starosti lahko povzroči neupravičena tveganja za pravice prejemnikov do varstva podatkov in zasebnosti, medtem ko bi splošno zagotavljanje primerne starosti lahko omejilo dostop do storitev bolj, kot je dejansko potrebno.

([52]) Glej uvodno izjavo 71 Uredbe (EU) 2022/2065, v kateri je poudarjeno, da morajo ponudniki upoštevati načelo najmanjšega obsega podatkov iz člena 5(1), točka (c), Uredbe (EU) 2016/679.

([53]) Glej Izjavo EOVP 1/2025 o zagotavljanju primerne starosti, točki 2.3 in 2.4. Na voljo na: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/statements/statement-12025-age-assurance_en.

zaradi ugotavljanja, ali uporabnik presega določeno starost ali je ne presega, v nobenem primeru ni dovoljeno shranjevati ali uporabljati za druge namene;

e. **prepoved diskriminacije –** kako je lahko določena metoda diskriminatorna za nekatere uporabnike.

Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, morajo zagotoviti, da je izbrana metoda primerna in dostopna vsem mladoletnikom, ne glede na invalidnost, jezik, etnično pripadnost, spol, veroizpoved ali manjšinsko okolje.

50. Če ukrepi za zagotavljanje primerne starosti navedenih meril ne izpolnjujejo, jih ni mogoče šteti za primerne in sorazmerne.

51. Rešitve za zagotavljanje primerne starosti, ki se jim je mogoče enostavno izogniti, ne bi smele šteti za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov. Tako oceno bi bilo treba izvajati odvisno od morebitnega učinka platforme na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov. Shranjevanje dokazila o starosti bi moralo biti odvisno tudi od tveganj, povezanih z ustreznimi platformami. Spletne platforme, ki so dostopne samo odraslim, na primer ne bi smele omogočati deljenja poverilnic uporabniških računov in bi morale zato poskrbeti za zagotavljanje primerne starosti pri vsakem dostopu do svoje storitve.

52. Po mnenju Komisije **lastna izjava** ([54]) ne izpolnjuje vseh zgoraj navedenih zahtev, zlasti zahteve glede trdnosti in natančnosti. Zato lastna izjava po mnenju Komisije ni ustrezna metoda za zagotavljanje primerne starosti, ki bi zagotavljala visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v skladu s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065.

53. Po mnenju Komisije bi bilo tudi treba mladoletnikom – v vsakem primeru – na dostopen in viden način ter v otrokom prijaznem jeziku pojasniti dejstvo, da za zagotavljanje primerne starosti skrbi tretja oseba (glej oddelek 8.4 o preglednosti). Poleg tega je ponudnik še vedno odgovoren za zagotovitev, da je metoda, ki jo uporablja tretja oseba, učinkovita v skladu z zgoraj navedenimi premisleki. To

([54]) Evropska komisija: Generalni direktorat za komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologijo, Center for Law and Digital Technologies (eLaw), LLM, Raiz Shaffique, M. in van der Hof, S. (2024), *Mapping age assurance typologies and requirements – Research report* (Opredelitev tipologij in zahtev za zagotavljanje primerne starosti – raziskovalno poročilo), na voljo na: https://data.europa.eu/doi/10.2759/455338.

vključuje na primer primere, v katerih se ponudnik namerava opreti na rešitve, ki jih zagotavljajo operacijski sistemi ali operaterji naprav.

6.2 Registracija

54. Registracija ali avtentikacija lahko vplivata na to, ali in kako lahko mladoletniki izkoristijo dostop do določene storitve in jo uporabljajo na varen in starosti primeren način, pri katerem so ohranjene njihove pravice. Registracija ali avtentikacija je po mnenju Komisije prva točka za sorazmerno izvedbo takega postopka, kadar se ugotovi, da je zagotavljanje primerne starosti potrebno za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva ter za zagotavljanje starosti primerne izkušnje.

55. Kadar registracija ni potrebna in ob seznanjenosti z dejstvom, da je lahko kateri koli neregistrirani uporabnik mladoletnik, ki še ni dosegel najnižje starosti, zahtevane za dostop do storitve spletne platforme in/ali do vsebine, ki ni primerna za njegovo starost, mora ponudnik zadevne spletne platforme, ki je dostopna mladoletnikom, nastavitve vseh neregistriranih uporabnikov konfigurirati tako, da zagotavljajo najvišjo raven zasebnosti, varnosti in varstva, pri tem pa zlasti upoštevati priporočila iz oddelkov 6.3.1 in 6.3.2 ter prednostno upoštevati največje koristi otroka, tudi ob upoštevanju tveganj za stik, povezanih z odraslo osebo, ki bi se lahko predstavljala kot otrok.

56. Kadar se za dostop do spletne platforme, ki je dostopna mladoletnikom, zahteva registracija ali je ta ponujena kot možnost, bi ponudnik te platforme po mnenju Komisije moral:

    a. uporabnikom pojasniti koristi in tveganja registracije ter po potrebi razloge, zaradi katerih je potrebna (glej oddelek 8.4 o preglednosti);

    b. zagotoviti, da je postopek registracije enostaven za vse mladoletnike za dostop in uporabo in v skladu z njihovimi razvojnimi zmogljivostmi, med drugim za mladoletnike invalide ali mladoletnike z dodatnimi potrebami glede dostopa, ter da je na voljo v jeziku, ki ga razumejo;

    c. zagotoviti, da postopek registracije vključuje ukrepe, ki uporabnikom pomagajo razumeti, ali so dovolj stari za uporabo storitve. V skladu s točko d spodaj je

treba te ukrepe uporabnikom predstaviti šele po uporabi metode za zagotavljanje primerne starosti, vključno z lastno izjavo;

d. se izogniti spodbujanju ali privabljanju uporabnikov, ki so mlajši od najnižje starosti, zahtevane za spletno platformo, dostopno mladoletnikom, k ustvarjanju računov ali dostopu do storitve, in sprejeti ukrepe za zmanjšanje tveganja, da bi do tega prišlo ([55]);

e. zagotoviti, da se lahko mladoletniki enostavno odjavijo in da se njihov račun na njihovo zahtevo izbriše;

f. uporabiti postopek registracije kot eno od priložnosti za izvajanje zagotavljanja primerne starosti, če je to potrebno, ob upoštevanju priporočil iz oddelkov 5 in 6.1 ([56]), ter izpostaviti varnostne značilnosti platforme ali storitve, pravila ravnanja in njihove posledice za kršenje pogojev, vsa ugotovljena tveganja za zasebnost, varnost ali varstvo mladoletnika ter vire, ki so na voljo za podporo uporabnikom;

g. zagotoviti, da postopek registracije ne spodbuja ali napeljuje otrok k temu, da bi v svojem profilu dali na voljo ali delili več informacij, kot je potrebno za delovanje storitve, ter da se, kadar je to potrebno v skladu s pravom Unije ali pravom države članice, pridobi privolitev otrokovega starša ali skrbnika.

6.3 Nastavitve računov

6.3.1 Privzete nastavitve

57. Privzete nastavitve so pomembno orodje, ki ga lahko ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, uporabijo za zmanjšanje tveganj za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov, kot je na primer tveganje neželenega stika s posamezniki, ki želijo škodovati mladoletnikom. Dokazi kažejo, da uporabniki običajno ne

([55]) To ne posega v dodatne zahteve, ki izhajajo iz drugih predpisov, kot je člen 12 Uredbe (EU) 2016/679.

([56]) Kot je navedeno v oddelku 6.1, lastna izjava po mnenju Komisije ni ustrezna metoda za zagotavljanje primerne starosti za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v skladu s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065.

spreminjajo svojih privzetih nastavitev, kar pomeni, da privzete nastavitve za večino uporabnikov ostanejo nespremenjene in tako postanejo ključne pri usmerjanju njihovega vedenja ([57]). Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi zato po mnenju Komisije morali:

a. zagotoviti, da se načela vgrajene zasebnosti, varnosti in varstva dosledno uporabljajo za vse nastavitve računov za mladoletnike;

b. zagotoviti privzeto nastavitev računov za mladoletnike na najvišjo raven zasebnosti, varnosti in varstva. To vključuje zasnovo privzetih nastavitev na način, ki zagotavlja varne in starosti primerne nastavitve za mladoletnike, ob upoštevanju njihovih razvojnih zmogljivosti. Te nastavitve bi morale zagotoviti, da za vse mladoletnike s privzetim delovanjem velja naslednje:

    i. računi omogočajo le interakcije, kot so všečki, oznake, komentarji, neposredna sporočila, poobjave in omembe s strani računov, ki so jih predhodno sprejeli;

    ii. z nobenim računom ni mogoče prenesti podatkov o stikih, lokaciji ali računu oziroma vsebine, ki jo na platformo naložijo ali delijo mladoletniki, narediti posnetkov zaslona s temi podatki oziroma vsebino;

    iii. vsebino, objave in podatke o računu mladoletnika, lahko vidijo samo računi, ki jih je mladoletnik predhodno odobril;

    iv. nihče ne more videti dejavnosti mladoletnika, kot so „všečkanje“ vsebine ali „sledenje“ drugemu uporabniku;

    v. geolokacija, mikrofon, dostop do fotografij in kamera, sinhronizacija stikov ter vse funkcije sledenja, ki niso nujno potrebne, so izklopljene;

([57]) Willis, L. E. (2014), „Why not privacy by default?“ (Zakaj ne privzeta zasebnost?) *Berkeley Technology Law Journal*, 29(1), str. 61; na voljo na: https://www.btlj.org/data/articles2015/vol29/29_1/29-berkeley-tech-l-j-0061-0134.pdf; Cho, H., Roh, S., in Park, B. (2019), „Of promoting networking and protecting privacy: Effects of defaults and regulatory focus on social media users' preference settings.“ (O spodbujanju mreženja in varstvu zasebnosti: učinki privzetih nastavitev in regulativne osredotočenosti na nastavitve uporabnikov družbenih medijev). *Computers in Human Behavior*, *101*, str. 1–13; na voljo na: https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.07.001. Primeri nastavitev, ki lahko ogrozijo zasebnost, varnost ali varstvo mladoletnikov, vključujejo med drugim omogočanje deljenja lokacije, prehod na javni profil, omogočanje drugim uporabnikom, da si ogledajo njihove sezname stikov ali sledilcev, omogočanje deljenja medijskih datotek ter gostovanje ali sodelovanje v prenosu v živo.

vi. privzeto samodejno predvajanje videoposnetkov in gostovanje neposrednih prenosov sta izklopljena;

vii. potisna obvestila so privzeto izklopljena in so vedno izklopljena med urami trdnega spanca, pri čemer se te ure prilagodijo starosti mladoletnika. Potisna obvestila, ki jih uporabnik sam omogoči, bi morala obveščati le o interakcijah, ki izhajajo iz njegovih neposrednih stikov, ter o vsebini iz računov ali kanalov, ki jih uporabnik aktivno spremlja ali s katerimi sodeluje (na primer, potisna obvestila nikoli ne bi smela biti neavtentična in bi morala vedno natančno navesti uporabnika ali ustvarjalca, ki je vir tega obvestila);

viii. funkcije, ki lahko prispevajo k prekomerni uporabi, kot so število „všečkov“ ali „odzivov“, „zaporedij“, funkcija „... tipka“ in „potrdila o branju“, so izklopljene;

ix. omogočene so vse funkcionalnosti, ki povečujejo vpliv uporabnikov pri njihovih interakcijah. To lahko na primer vključuje informacije ali motnje, ki upočasnijo prikaz vsebine, objavljanje in interakcijo uporabnikov, s čimer se uporabnikom omogoči, da razmislijo, preden se odločijo, ali želijo videti več vsebine, ali preden kar koli objavijo;

x. priporočila drugih računov so izklopljena;

xi. filtri, ki so lahko povezani z negativnimi učinki na telesno podobo, samospoštovanje in duševno zdravje, so izklopljeni;

c. preučiti, ali je glede na starost in razvojne zmogljivosti mladoletnikov ter rezultat pregleda tveganj, ki ga zagotovi ponudnik, treba preseči minimalni standard za privzete nastavitve iz tega oddelka 6.3.1 ter oblikovati in uvesti privzete nastavitve, ki so bolj omejevalne. To je na primer mogoče z oblikovanjem privzetih nastavitev za mlajše mladoletnike, ki drugim uporabnikom onemogočajo sodelovanje v določenih vrstah interakcij;

d. redno preskušati in posodabljati privzete nastavitve ter zagotoviti, da ostanejo učinkovite po vseh posodobitvah in v primerjavi z nastajajočimi spletnimi tveganji in trendi, vključno s tveganji za zasebnost, varnost in varstvo

mladoletnikov, ki jih ponudnik odkrije med pregledom tveganj (glej oddelek 5 o pregledu tveganj);

e. zagotoviti, da se mladoletnikov na noben način ne spodbuja ali privablja, da spremenijo svoje nastavitve na nižjo raven zasebnosti, varnosti in varstva, ter da so vse možnosti za spremembo privzetih nastavitev predstavljene na nevtralen način;

f. zagotoviti, da imajo mladoletniki glede na svojo starost, razvojne zmogljivosti in potrebe postopno večjo možnost nadzora nad svojimi nastavitvami, s čimer se podpira njihova vse večja avtonomija in jim omogoča večja samostojnost ([58]);

g. zagotoviti, da so nastavitve mladoletnikom pojasnjene na otrokom prijazen in dostopen način (glej oddelek 6.4 o spletnem vmesniku in drugih orodjih).

58. Kadar mladoletniki spremenijo svoje privzete nastavitve ali izberejo funkcije, ki ogrožajo njihovo zasebnost, varnost ali varstvo, bi ponudnik spletne platforme po mnenju Komisije moral:

a. mladoletnikom omogočiti, da lahko izbirajo med začasno spremembo privzetih nastavitev, na primer za določeno obdobje ali za trenutno uporabo v tej seji, in trajno spremembo privzetih nastavitev;

b. v zvezi s spremenjenimi nastavitvami omogočiti enostavno vrnitev na privzete nastavitve, na primer s ponastavitvijo z enim klikom ali funkcijo razveljavitve na podlagi zgodovine;

c. omogočiti prikaz opozorilnih signalov takoj, ko mladoletnik spreminja svoje nastavitve, in jasno pojasniti morebitne posledice teh sprememb;

d. občasno opozarjati mladoletnike na morebitne posledice njihove spremembe in jim občasno omogočiti, da se vrnejo na svoje privzete nastavitve;

([58]) Mladoletniki gredo skozi različne razvojne stopnje ter imajo v različnih starostnih obdobjih različno stopnjo zrelosti in razumevanja. To je med drugim potrdil Odbor Združenih narodov za otrokove pravice v splošni pripombi št. 25 o otrokovih pravicah v zvezi z digitalnim okoljem iz leta 2021, točke 19, 20 in 21. Na voljo je praktična preglednica starosti in razvojnih stopenj, med drugim, in sicer kot priloga k nizozemskemu pravilniku o otrokovih pravicah. Na voljo na: https://codevoorkinderrechten.waag.org/wp-content/uploads/2022/02/Code-voor-Kinderrechten-EN.pdf.

e. samodejno izklopiti geolokacijo, mikrofon in kamero ter funkcije sledenja, ki niso nujno potrebne, po koncu seje, če jih vklopi mladoletnik;

f. kadar so geolokacija, mikrofon in kamera vklopljeni, zagotoviti, da je to mladoletnikom jasno vidno ves čas vklopa.

6.3.2 Razpoložljivost nastavitev, funkcij in funkcionalnosti

59. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi po mnenju Komisije morali:

a. preučiti, ali bi bilo treba nekatere nastavitve, funkcije ali funkcionalnosti v celoti odstraniti z računov mladoletnikov in/oziroma ali bi bilo treba zagotoviti, da so katere od privzetih nastavitev iz prejšnjega oddelka 6.3.1 nepovratne ali nespremenljive za vse mladoletnike ali za mladoletnike določenih starosti, ob upoštevanju njihove starosti in razvojnih zmogljivosti, ter na podlagi te ocene odstraniti take nastavitve in/ali zagotoviti, da so take nastavitve nepovratne. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi morali v okviru tega oceniti, kako lahko te nastavitve in funkcionalnosti vplivajo na visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na njihovi platformi;

b. zagotoviti, da ne glede na nastavitve računa, ki jih izberejo mladoletniki:

i. mladoletnikov nikoli ni mogoče enostavno poiskati ali z njimi vzpostaviti stika z računi, ki jih prej niso sprejeli kot stike;

ii. osebni kontaktni podatki mladoletnikov, vključno z elektronskim naslovom ali telefonsko številko, se nikoli ne razkrijejo drugim uporabnikom, razen če mladoletnik to izrecno dovoli;

iii. računi mladoletnikov niso nikoli vključeni v predloge za stik z odraslimi; računi odraslih ali računi, za katere obstaja verjetnost, da so lažni računi mladoletnikov, se mladoletnikom ne priporočajo;

iv. z računov, ki jih mladoletnik predhodno ni sprejel kot stike, nikoli ni mogoče videti njegovih podatkov o profilu, biografije, dejavnosti in zgodovine, kot so „všečki“ in „ogledi“, seznamov prijateljev in sledilcev ter računov, ki jim mladoletnik sledi, pri čemer ti podatki vedno postanejo nedostopni, če je račun blokiran ali kako drugače nesprejet;

c. mladoletnikom zagotoviti možnost, da omejijo vidnost svoje profilne fotografije in posameznih vsebin, ki jih objavijo, ter da na splošno omejijo vidnost svoje vsebine;

d. mladoletnikom zagotoviti možnost, da sprejmejo ali zavrnejo katero koli označevanje s strani drugih uporabnikov, bodisi v vsebini, komentarjih ali na drug način;

e. izvajati ukrepe, ki mladoletnikom preprečijo nenamerno sprejemanje neželenih stikov, na primer tako, da se od uporabnikov zahteva, da ob zahtevi za povezavo z mladoletnikom priložijo sporočilo.

6.4 Zasnova spletnega vmesnika in druga orodja

60. Ukrepi, ki mladoletnikom omogočajo, da prevzamejo nadzor nad svojimi spletnimi izkušnjami, so po mnenju Komisije učinkovito sredstvo za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065.

61. Brez poseganja v obveznosti ponudnikov zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov iz poglavja III, oddelek 5, Uredbe (EU) 2022/2065 ter neodvisno od obveznosti ponudnikov spletnih platform glede zasnove, organizacije in delovanja njihovih spletnih vmesnikov, ki izhajajo iz člena 25 navedene uredbe, Komisija meni, da bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, sprejeti in izvajati funkcionalnosti, ki mladoletnikom omogočajo, da sami odločajo, kako bodo uporabljali njihove storitve. Te funkcionalnosti bi morale zagotoviti pravo ravnovesje med samostojnostjo otrok ter ustrezno ravnjo zasebnosti, varnosti in varstva. To bi moralo na primer vključevati:

a. zagotavljanje, da zasnova spletnega vmesnika zagotavlja starosti primerno izkušnjo za mladoletnike;

b. zagotavljanje, da mladoletniki niso izpostavljeni prepričevalnim elementom zasnove, ki so namenjeni predvsem spodbujanju vključenosti in lahko vodijo do obsežne ali prekomerne uporabe platforme oziroma do problematičnih ali kompulzivnih vedenjskih navad. To vključuje možnost neskončnega drsenja,

odvečno zahtevo po izvedbi posebnega ukrepa za prejemanje posodobljenih informacij o aplikaciji, samodejno sprožitev video vsebin, obvestila, umetno časovno omejena za ponovno pridobitev pozornosti mladoletnikov, umetna obvestila, vključno s tistimi, ki pretvarjajo, da so drugi uporabniki, ali družbena obvestila o vsebini, s katerimi uporabnik ni nikoli sodeloval, znake, ki sporočajo pomanjkanje in/ali nujnost ([59]), ter ustvarjanje virtualnih nagrad za izvajanje (ponavljajočih se) dejanj na platformi;

c. uvedbo prilagodljivih, vidnih, lahko dostopnih in uporabniku in otrokom prijaznih ter učinkovitih orodij za upravljanje časa, da bi bili mladoletniki bolj ozaveščeni, koliko časa preživijo na spletnih platformah. Da bi bila ta orodja učinkovita, bi morala mladoletnike odvračati od tega, da bi več časa preživeli na platformi. Vključevala bi lahko tudi dregljaje, ki dajejo prednost varnejšim možnostim. Prav tako bi bilo treba sistematično uvajati aktivna obvestila, ki mladoletnike obveščajo o tem, koliko časa so preživeli na spletu;

d. zagotavljanje, da so vsa orodja, funkcije, funkcionalnosti, nastavitve, pozivi, možnosti ter mehanizmi za poročanje, povratne informacije in pritožbe otrokom prijazni in starosti primerni, da jih je mogoče enostavno poiskati, ter da so dostopni, razumljivi in uporabni za vse mladoletnike, vključno z mladoletnimi invalidi in/ali mladoletniki z dodatnimi potrebami glede dostopnosti, da so privlačni in da ne zahtevajo menjave naprav za izvedbo katerega koli dejanja;

e. zagotavljanje, da se funkcije UI, kot so klepetalni boti in filtri z UI, če so vključene v spletno platformo, ki je dostopna mladoletnikom, ne aktivirajo samodejno in mladoletnikov ne spodbujajo ali vabijo k njihovi uporabi ter da so taki sistemi skladni z razvojnimi zmogljivostmi mladoletnikov in zasnovani tako, da so zanje varni. V zvezi s tem bi morale biti funkcije UI na spletnih platformah, dostopnih mladoletnikom, po mnenju Komisije na voljo šele po oceni tveganj, ki jih lahko te funkcije pomenijo za zasebnost, varnost in varstvo

([59]) Komisija opozarja, da Direktiva 2005/29/ES prepoveduje nepoštene poslovne prakse, vključno s Prilogo I, točka 7, ki vključujejo lažno zatrjevanje, da bo izdelek na voljo samo za omejeno obdobje ali da bo na voljo pod posebnimi pogoji samo za omejeno obdobje, z namenom potrošnika napeljati k takojšnji odločitvi in ga prikrajšati za možnost ali čas, da bi sprejel odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev;

mladoletnikov, ter bi jih moralo biti enostavno izklopiti in moralo bi biti jasno vidno, kdaj niso vklopljene;

f. zagotavljanje izvajanja tehničnih ukrepov za opozarjanje ([60]) mladoletnikov, da se interakcije s funkcijo UI razlikujejo od človeških interakcij in da lahko te funkcije zagotovijo informacije, ki so dejansko netočne in zavajajoče. To opozorilo mora biti jasno vidno, napisano v otrokom prijaznem jeziku ter neposredno dostopno prek vmesnika in ves čas trajanja interakcije mladoletnika s funkcijo UI. Klepetalni boti z UI na primer ne bi smeli biti prikazani na vidnem mestu, ne bi smeli biti del predlaganih stikov ali združeni z uporabniki, s katerimi je mladoletnik povezan. Ponudniki spletnih platform bi morali mladoletnikom in njihovim skrbnikom zagotoviti možnost zavrnitve uporabe klepetalnih botov z UI in jih ne bi smeli spodbujati k uporabi teh funkcij ([61]). Takih funkcij UI se ne sme uporabljati za vplivanje na mladoletnike ali za spodbujanje mladoletnikov k ogledu komercialnih vsebin ali nakupom.

Slaba praksa

SadFriends je platforma družbenih medijev, na kateri za profile mladoletnikov veljajo enake nastavitve kot za odrasle. Ob prijavi so podatki o računu in vsebina mladoletnikov vidni drugim uporabnikom na platformi in zunaj platforme. Z mladoletniki lahko stopijo v stik drugi uporabniki, ki jih mladoletnik ni sprejel med svoje stike. Ti drugi uporabniki jim lahko pošiljajo sporočila in komentirajo njihovo vsebino. Ko mladoletniki vklopijo geolokacijo, da bi delili svojo lokacijo s prijatelji, postane njihova lokacija vidna vsem računom, s katerimi so prijatelji, in ostane aktivirana tudi po zaključku seje, kar pomeni, da lahko drugi uporabniki vidijo, kje so, dokler mladoletnik ne izklopi svoje geolokacije.

Posledično zlonamerni akterji usmerijo svoje iskanje na mladoletnike, ki uporabljajo portal SadFriends. Neznani odrasli vzpostavijo stik in komunicirajo z mladoletniki, gradijo čustveno povezavo in pridobivajo njihovo zaupanje. Storilci zlorab tako privabijo mladoletnike in jih prisilijo, da ustvarjajo in z njimi delijo posnetke spolne zlorabe otrok.

([60]) Komisija opozarja, da morajo ponudniki sistemov UI, namenjenih neposredni interakciji s fizičnimi osebami, zagotoviti, da so ti sistemi zasnovani in razviti tako, da so zadevne fizične osebe obveščene, da so v interakciji s sistemom UI, v skladu s členom 50(1) Uredbe (EU) 2024/1689 (v nadaljnjem besedilu: akt o umetni inteligenci). Vsak ukrep, sprejet na podlagi tega priporočila, bi bilo treba razumeti v skladu z ukrepi, sprejetimi za izpolnjevanje člena 50(1) akta o umetni inteligenci, vključno z njegovo lastno ureditvijo nadzora in izvrševanja, in brez poseganja v te ukrepe.

([61]) Komisija opozarja na smernice o prepovedanih praksah umetne inteligence, vzpostavljene z Uredbo (EU) 2024/1689 (akt o umetni inteligenci).

6.5 Priporočilni sistemi in funkcije iskanja

62. Priporočilni sistemi ([62]) določajo način prednostnega razvrščanja informacij, njihove optimizacije in prikazovanja mladoletnikom. Zato imajo taki sistemi pomemben vpliv na to, ali in v kolikšni meri mladoletniki naletijo na določene vrste vsebin, stikov ali ravnanj na spletu. Priporočilni sistemi lahko predstavljajo in povečujejo tveganja za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov na spletu, na primer z razširjanjem vsebin, ki lahko negativno vplivajo na varnost in varstvo mladoletnikov ([63]).

63. Komisija v zvezi s tem opozarja na obveznosti vseh ponudnikov vseh kategorij spletnih platform v zvezi s preglednostjo priporočilnega sistema v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2022/2065 ter na dodatne zahteve za ponudnike zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov iz členov 34(1), 35(1) in 38 Uredbe (EU) 2022/2065 ([64]).

64. Za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva, zlasti za mladoletnike, kot je zahtevano v skladu s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, bi morali ponudniki

([62]) Komisija za namene tega oddelka opozarja, da priporočilni sistemi v skladu s členom 3, točka (s), Uredbe (EU) 2022/2065 vključujejo sisteme, ki se uporabljajo za priporočila vsebin, izdelkov, oglasov in stikov ter samodejno dopolnjevanje iskanja in rezultate iskanja.

([63]) Munn, L. (2020), „Angry by design: Toxic communication and technical architectures“ (Privzeta jeza: toksična komunikacija in tehnične arhitekture). *Humanities and Social Sciences Communications*, 7(53), na voljo na: https://doi.org/10.1057/s41599-020-00550-7; Milli, S., idr. (2025), „Engagement, user satisfaction, and the amplification of divisive content on social media“ (Prizadevanje, zadovoljstvo uporabnikov in širjenje razdiralnih vsebin na družbenih medijih), PNAS Nexus, 4(3), pgaf062, na voljo na: https://doi.org/10.1093/pnasnexus/pgaf062; Piccardi, T., idr. (2024), “Social Media Algorithms Can Shape Affective Polarization via Exposure to Antidemocratic Attitudes and Partisan Animosity“ (Algoritmi družbenih medijev lahko oblikujejo afektivno polarizacijo z izpostavljenostjo protidemokratičnim stališčem in strankarski sovražnosti), na voljo na: 10.48550/arXiv.2411.14652; Harriger, J. A., Evans, J. L., Thompson, J. K., in Tylka, T. L. (2022), „The dangers of the rabbit hole: Reflections on social media as a portal into a distorted world of edited bodies and eating disorder risk and the role of algorithms“ (Nevarnosti zajčje luknje: razmisleki o družbenih medijih kot vratih v popačen svet urejenih teles in nevarnosti motnje hranjenja ter vlogi algoritmov). *Body Image*, 41, str. 292–297, na voljo na: https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2022.03.007; Amnesty International (2023), *Driven into darkness: How TikTok's 'For You' feed encourages self-harm and suicidal ideation* (Potisnjeni v temo: kako vir „For You“ na portalu TikTok spodbuja samopoškodovanje in samomorilske misli), na voljo na: https://www.amnesty.org/en/documents/pol40/7350/2023/en/; Hilbert, M., Ahmed, S., Cho, J., in Chen, Y. (2024), *#BigTech @Minors: Social media algorithms quickly personalize minors' content, lacking equally quick protection* (#BigTech @Minors: algoritmi družbenih medijev hitro personalizirajo vsebine za mladoletnike, zaščita pa ni enako hitra), na voljo na: http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4674573; Sala, A., Porcaro, L., Gómez, E. (2024), „Social Media Use and adolescents' mental health and well-being: An umbrella review“ (Uporaba družbenih medijev ter duševno zdravje in dobrobit mladostnikov: krovni pregled), *Computers in Human Behavior Reports*, zvezek 14, 100404, ISSN 2451–9588, na voljo na: https://doi.org/10.1016/j.chbr.2024.100404.

([64]) Komisija prav tako opozarja, da lahko na zasnovo in delovanje priporočilnih sistemov vplivajo tudi druge določbe prava Unije ali nacionalnega prava, katerih namen je zagotoviti zaščito pravnih interesov v okviru njihovih pristojnosti ter prispevati k visoki ravni zasebnosti, varnosti in varstva temeljnih pravic na spletu.

spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, po mnenju Komisije uvesti naslednje ukrepe:

6.5.1 Preskušanje in prilagajanje zasnove in delovanja priporočilnih sistemov za mladoletnike

65. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom in pri zagotavljanju svojih storitev uporabljajo priporočilne sisteme, bi morali:

a. redno preskušati in prilagajati svoje priporočilne sisteme za izboljšanje zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov ter v skladu s pregledom tveganja iz oddelka 5, ki vključuje upoštevanje širših pravic otrok. Tako preskušanje in prilagajanje je treba izvajati v posvetovanju z mladoletniki, skrbniki in neodvisnimi strokovnjaki;

b. pri opredeljevanju ciljev, parametrov in strategij ocenjevanja priporočilnih sistemov upoštevati posebne potrebe, značilnosti, invalidnost in dodatne potrebe mladoletnikov po dostopnosti, pri čemer je treba ustrezno upoštevati tudi njihovo starostno skupino. Prednost je treba dati parametrom in metrikam, povezanim z natančnostjo, raznolikostjo, vključenostjo in pravičnostjo;

c. zagotoviti, da priporočilni sistemi ne temeljijo na zbiranju kakršnih koli vedenjskih podatkov, ki zajemajo dejavnosti mladoletnika zunaj platforme;

d. zagotoviti, da če priporočilni sistem temelji na obdelavi vedenjskih podatkov o mladoletniku, predlogi določenih informacij mladoletnim prejemnikom storitve ali prednostna razvrstitev teh informacij ne temeljijo na obdelavi vedenjskih osebnih podatkov v takem obsegu, da bi zajemali vse ali večino dejavnosti mladoletnika na platformi, kar bi lahko povzročilo občutek, da je zasebno življenje mladoletnika nenehno nadzorovano;

e. zagotoviti, da priporočilni sistemi temeljijo na „implicitnih signalih vključenosti“ šele potem, ko ocenijo, ali je to v najboljšo korist mladoletnika, ob upoštevanju načel najmanjšega obsega podatkov in preglednosti, ter pod pogojem, da je taka uporaba jasno opredeljena in da zanjo veljajo ustrezni zaščitni ukrepi, kot je podrobneje opredeljeno v zgornjih priporočilih;

f. za namene teh smernic se „implicitni signali vključenosti“ razumejo kot signali in podatki, ki sklepajo o uporabnikovih preferencah na podlagi njegovih dejavnosti (npr. brskanja po platformi), kot so čas, porabljen za ogled vsebine, in stopnja klikov;

g. dati prednost „izrecnim signalom uporabnikov“ za določitev vsebine, ki je prikazana in priporočena mladoletnikom. Izbira takih signalov mora biti utemeljena v največjo korist mladoletnika, ob upoštevanju načel najmanjšega obsega podatkov in preglednosti, kar bo pomagalo zagotoviti, da prispevajo k visoki ravni varnosti in varstva mladoletnikov. Za namene teh smernic se „izrecni signali uporabnikov“ razumejo kot povratne informacije in interakcije uporabnikov, ki kažejo na njihove izrecne preference, tako pozitivne kot negativne, vključno z izrecno in premišljeno izbiro tem, ki jih zanimajo, anketami, poročanjem ([65]) in drugimi signali, ki temeljijo na kakovosti;

h. izvajati ukrepe za preprečevanje izpostavljenosti mladoletnikov priporočilom glede vsebin, ki bi lahko pomenile tveganje za njihovo varnost in zaščito, zlasti kadar se večkrat pojavljajo, kot so vsebine, ki spodbujajo nerealne lepotne standarde ali diete, vsebine, ki poveličujejo ali zmanjšujejo pomen težav z duševnim zdravjem, kot sta tesnoba ali depresija, diskriminatorne vsebine, vsebine, ki spodbujajo radikalizacijo, in zaskrbljujoče vsebine, ki prikazujejo nasilje ali spodbujajo mladoletnike k sodelovanju v nevarnih dejavnostih. To vključuje vsebine, ki so jih prijavili ali označili uporabniki, zaupanja vredni prijavitelji ali drugi akterji oziroma orodja za moderiranje vsebin, in katerih zakonitost ter skladnost s pogoji uporabe platforme še nista bili preverjeni v skladu z ustreznimi obveznostmi iz Uredbe (EU) 2022/2065 in oddelkom 6.7;

i. izvajati ukrepe za zagotovitev, da priporočilni sistemi ne omogočajo ali olajšujejo razširjanja nezakonitih vsebin ali storitve kaznivih dejanj zoper mladoletnike ali s strani mladoletnikov;

([65]) Pri razvrščanju priporočilnih sistemov bi bilo treba na primer upoštevati povratne informacije mladoletnikov o vsebini, dejavnostih, posameznikih, računih ali skupinah, zaradi katerih se počutijo neprijetno ali ki jih želijo videti več ali manj. To vključuje povratne informacije, kot so „Pokaži mi manj/več“, „Ne želim videti/ne zanima me“, „Ne želim videti vsebine s tega računa“, „Zaradi tega se počutim neprijetno“, „Skrij to“, „To mi ni všeč“ ali „To ni zame“. Glej tudi oddelek 7.1 teh smernic o poročanju uporabnikov, povratnih informacijah in pritožbah.

j. zagotoviti, da rezultati iskanja in predlogi za stike za mladoletnike dajejo prednost računom, katerih identiteta je bila preverjena, stikom, ki so povezani z omrežjem mladoletnika, ali stikom, ki spadajo v isto starostno skupino kot mladoletnik;

k. zagotoviti, da funkcije iskanja, med drugim s funkcijo samodokončanja besedila v iskalni vrstici ter predlaganimi izrazi in ključnimi besednimi zvezami, ne priporočajo vsebine, ki je nezakonita in/ali šteje za škodljivo za zasebnost, varnost ali varstvo mladoletnikov, na primer z blokiranjem iskalnih izrazov, za katere je dobro znano, da sprožijo vsebino, ki velja za škodljivo za zasebnost, varnost in/ali varstvo mladoletnikov, kot so določene besede, sleng, ključniki ali emodžiji ([66]). V primeru poizvedb, povezanih s takimi vsebinami, bi ponudniki spletnih platform morali mladoletnike preusmeriti na ustrezne podporne vire in telefonske številke za pomoč.

6.5.2 Nadzor in opolnomočenje uporabnikov

66. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom in uporabljajo priporočilne sisteme, bi morali pri zagotavljanju svoje storitve sprejeti naslednje ukrepe za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov:

a. mladoletnikom zagotoviti možnost celovite in trajne ponastavitve priporočenih virov;

b. v okviru prednostnega razvrščanja parametrov in metrik, povezanih s točnostjo, raznolikostjo, vključenostjo in pravičnostjo, zagotoviti mladoletnikom informacije in jih spodbuditi k iskanju nove vsebine po določeni količini interakcije s priporočilnim sistemom;

c. oceniti, ali bi bilo treba glede na posebne značilnosti platforme in za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na taki platformi primerno zagotoviti, da lahko mladoletniki izberejo možnost svojega priporočilnega sistema, ki ne temelji na oblikovanju profilov. To priporočilo ne

([66]) Primeri izrazov so na voljo v svežnju znanja o boju proti prodaji drog na spletu, ki je bil pripravljen v okviru internetnega foruma EU in združuje več kot 3 500 izrazov, emodžijev in slengovskih izrazov, ki jih preprodajalci drog uporabljajo pri prodaji drog na spletu – glej sklic v načrtu EU za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu ((COM)2023 641 final).

posega v obveznosti ponudnikov zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov iz člena 38 Uredbe (EU) 2022/2065;

d. če na podlagi ocene iz zgornje točke ali obveznosti, ki izhajajo iz člena 38 Uredbe (EU) 2022/2065 v zvezi s ponudniki zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov, vzpostavijo možnost priporočilnega sistema, ki ne temelji na oblikovanju profilov, bi morali oceniti, ali bi bilo treba to možnost zagotoviti kot privzeto nastavitev, in če menijo, da je to ustrezno, vzpostaviti potrebne zaščitne ukrepe in ukrepe za preglednost, da mladoletnike obvestijo o taki možnosti in morebitnih posledicah izklopa take privzete nastavitve;

e. zagotoviti, da imajo ustrezni mehanizmi poročanja in povratnih informacij iz oddelka 7.1 na parametre, urejanje in rezultate priporočilnih sistemov hiter, neposreden in trajen. To vključuje trajno odstranjevanje prijavljene vsebine in stikov iz priporočil (vključno z vsebino, prijavljeno za skrivanje, ter blokirane/prijavljene stike) ter zmanjšanje vidnosti podobne vsebine in računov.

67. Po mnenju Komisije bi morali ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, poleg obveznosti iz člena 27(1) Uredbe (EU) 2022/2065 ter v zvezi z okrepljenimi obveznostmi ponudnikov zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov glede potrebne skrbnosti iz členov 34, 35 in 38 navedene uredbe:

a. zagotoviti, da so vse nastavitve in informacije, ki so mladoletnikom na voljo o njihovih priporočilnih sistemih, me drugim vključno z njihovimi pogoji poslovanja, predstavljene na otrokom prijazen in dostopen način, prilagojen starosti in razvijajoči se zrelosti otroka ter v jeziku, ki ga lahko razumejo (za več podrobnosti glej oddelek 6.4 o zasnovi spletnega vmesnika in drugih orodjih ter oddelek 8.4 o preglednosti);

b. smiselno pojasniti, zakaj je bila posamezna vsebina priporočena, vključno z informacijami o uporabljenih parametrih in zbranih uporabniških signalih za to konkretno priporočilo;

c. mladoletnikom na dostopen način ter v otrokom prijaznem jeziku in zasnovi ponuditi možnosti za spreminjanje ali vplivanje na parametre njihovih priporočilnih sistemov, na primer tako, da se jim omogoči izbir kategorij vsebin in dejavnosti, ki jih najbolj ali najmanj zanimajo, vključno z razlagami v otrokom

prijaznem jeziku. To bi moralo biti ponujeno med postopkom ustvarjanja računa in redno ves čas, ko mladoletnik obiskuje platformo. Te preference bi morale neposredno vplivati na priporočila, ki jih daje sistem, in zagotoviti, da so ta bolj usklajena s starostjo in koristmi mladoletnika ([67]).

6.6 Poslovne prakse

68. Mladoletniki so še posebej izpostavljeni prepričljivim učinkom poslovnih praks in imajo pravico do zaščite pred gospodarsko izkoriščevalskimi praksami ([68]) spletnih platform. Soočajo se s poslovnimi praksami spletnih platform in so izpostavljeni raznolikim, dinamičnim in posamezniku prilagojenim prepričevalnim taktikam, na primer oglaševanju, prikritemu oglaševanju izdelkov, uporabi valut v aplikacijah, trženju s pomočjo vplivnežev, sponzorstvu ali dregljaji UI ([69]) ([70]). To lahko negativno vpliva na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov pri uporabi storitev spletne platforme.

69. Komisija v skladu z obstoječim horizontalnim pravnim okvirom, zlasti Direktivo 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah, ki se v celoti uporablja za vse poslovne prakse, tudi v zvezi z mladoletniki ([71]), ter podrobnejšimi pravili iz Uredbe (EU) 2022/2065 o oglaševanju (členi 26, 28(2) in 39) in temnih vzorcih (člen 25) ter brez

([67]) Glej člen 27(1) in (3) Uredbe (EU) 2022/2065.

([68]) Odbor ZN za otrokove pravice, Splošna pripomba št. 25, odstavek 112. UNICEF (2019), *Discussion paper: Digital marketing and children's rights* (Dokument za razpravo: digitalno trženje in otrokove pravice), na voljo na: https://www.unicef.org/childrightsandbusiness/media/256/file/Discussion-Paper-Digital-Marketing.pdf.

([69]) Zaradi tega na primer težko razlikujejo med komercialnimi in nekomercialnimi vsebinami, se uprejo pritisku vrstnikov za nakup vsebin v igri ali aplikaciji, ki so privlačne za mladoletnike ali celo potrebne za napredovanje v igri, razumejo dejansko vrednost valut v aplikaciji ali pa, da je pojav najbolj zaželenih vsebin, kot so nadgradnje, zemljevidi in avatarji, pri naključnih nakupih v aplikaciji ali igri lahko redkejši kot pojav manj zaželenih vsebin.

([70]) Ganapini, M., Panai, E. (2023), *An Audit Framework for Adopting AI-Nudging on Children* (Revizijski okvir v zvezi z dregljaji umetne inteligence pri otrocih), na voljo na: https://arxiv.org/pdf/2304.14338.

([71]) Komisija opozarja, da Uredba (EU) 2022/2065 v skladu s členom 2(4) ne posega v Direktivo 2010/13/EU, pravo Unije o avtorski pravici in sorodnih pravicah, Uredbo (EU) 2021/784, Uredbo (EU) 2019/1148, Uredbo (EU) 2019/1150, pravo Unije o varstvu potrošnikov in varnosti proizvodov (vključno z Direktivo (EU) 2005/29), pravo Unije o varstvu osebnih podatkov, pravo Unije na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah, pravo Unije na področju pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah ter direktivo o določitvi harmoniziranih pravil o imenovanju pravnih zastopnikov za namene zbiranja dokazov v kazenskih postopkih. Poleg tega navedena uredba ne vpliva na uporabo Direktive 2000/31/ES. Komisija je v skladu s členom 91 Uredbe (EU) 2022/2065 je pooblaščena, da do 17. novembra 2025 ovrednoti in poroča o načinu, kako navedena uredba vpliva na druge pravne akte, zlasti na zgoraj navedene akte.

poseganja vanj meni, da bi morali ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, sprejeti naslednje ukrepe za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in zaščite mladoletnikov v svojih storitvah za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065:

a. zagotoviti, da se pomanjkanje oglaševalske pismenosti mladoletnikov ne izkorišča, tako da se upoštevajo njihova starost, ranljivosti in omejena sposobnost za kritično ocenjevanje poslovnih praks na platformi ter zagotovi ustrezna podpora ([72]);

b. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni škodljivemu, neetičnemu in nezakonitemu oglaševanju ([73]). To lahko na primer vključuje preučitev ustreznosti oglaševalskih kampanj za različne starostne skupine, obravnavanje njihovega negativnega vpliva ter sprejetje ustreznih varnostnih ukrepov za zaščito mladoletnikov in zagotovitev, da imajo dostop do informacij, ki so v njihovem interesu ([74]);

c. redno pregledovati ustrezne zaščitne ukrepe v posvetovanju z mladoletniki, skrbniki in drugimi ustreznimi deležniki;

d. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni prevelikim skupnim količinam, pogostosti in priporočilom komercialnih vsebin, ki lahko vodijo do prekomernega ali neželenega zapravljanja ali zasvojenosti ter škodljivo vplivajo na njihovo zasebnost, varnost in varstvo;

([72]) UNICEF zagotavlja vire in smernice za platforme, povezane z ekosistemom digitalnega trženja, vključno z dokumentom UNICEF za razpravo o digitalnem trženju in otrokovih pravicah iz leta 2025, na voljo na: https://www.unicef.org/childrightsandbusiness/workstreams/responsible-technology/digital-marketing.

([73]) Komisija opozarja, da so na primer trgovci v skladu s členom 5(1) Direktive 2005/29/ES zavezani prepovedi izvajanja nepoštenih poslovnih praks, Priloga I, točka 28, k Direktivi pa prepoveduje neposredno nagovarjanje otrok k nakupu ali prigovarjanje staršev ali drugih odraslih, da jim kupijo izdelke, ki se oglašajo. To poslovno ravnanje v vseh okoliščinah šteje za nepošteno.

([74]) V Splošni pripombi Odbora za otrokove pravice št. 25 (2021) o otrokovih pravicah v zvezi z digitalnim okoljem je določeno, da mora biti otrokova največja korist primarno vodilo pri urejanju oglaševanja in trženja, ki je namenjeno otrokom in jim je dostopno. Sponzorstvo, promocijsko umeščanje izdelkov in vse druge oblike komercialno usmerjenih vsebin morajo biti jasno ločene od vseh drugih vsebin in ne smejo utrjevati spolnih ali rasnih stereotipov.

e. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni sistemom UI, integriranim v platformo, ki vplivajo na otroke ali jih spodbujajo v komercialne namene, zlasti prek pogovornih ali svetovalnih formatov, kot so klepetalni boti ([75]);

f. zagotoviti, da so izjave o komercialnih sporočilih jasno vidne, otrokom prijazne, starosti primerne in dostopne (glej oddelek 8.4 o preglednosti) ter se dosledno uporabljajo v celotni storitvi, na primer z uporabo ikone ali podobnega znaka, ki jasno označuje, da je vsebina oglaševanje ([76]). Te bi bilo treba redno preskušati in pregledovati v posvetovanju z mladoletniki, njihovimi skrbniki in drugimi ustreznimi deležniki;

g. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni trženju in posredovanju proizvodov ali storitev, ki lahko negativno vplivajo na njihovo zasebnost, varnost in varstvo, tudi kot je ugotovljeno v ponudnikovem pregledu tveganja, vključno s tistimi, ki so povezani z negativnimi učinki na njihovo telesno in duševno zdravje (glej oddelek 5 o pregledu tveganja);

h. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni skritemu ali prikritemu oglaševanju, ne glede na to, ali ga objavi ponudnik spletne platforme ali uporabniki storitve ([77]). V zvezi s tem Komisija opozarja, da morajo ponudniki spletnih platform v skladu s členom 26(2) Uredbe (EU) 2022/2065 prejemnikom storitve zagotoviti funkcionalnost, s katero izjavijo, ali je vsebina, ki jo

([75]) Komisija opozarja, da bi lahko taki sistemi UI pomenili prepovedane prakse v skladu s členom 5(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1689, če izkoriščajo ranljivosti otrok na način, ki povzroča ali za katerega je razumno verjetno, da bo povzročil znatno škodo. Vsi ukrepi, sprejeti v skladu s tem priporočilom, bi morali presegati ukrepe, sprejete za preprečevanje uporabe te prepovedi. Za nadzor in izvrševanje ukrepov, sprejetih za izpolnjevanje člena 50(1) Uredbe (EU) 2024/1689, so še naprej odgovorni pristojni organi na podlagi navedene uredbe.

([76]) Komisija opozarja, da mora biti v skladu s členoma 6 in 7 Direktive 2005/29/ES razkritje komercialnega elementa jasno in ustrezno, ob upoštevanju medija, v katerem poteka trženje, vključno s kontekstom, umestitvijo, časom, trajanjem, jezikom ali ciljnimi prejemniki. Glej tudi Smernice za razlago in uporabo Direktive 2005/29/ES.

([77]) Komisija opozarja, da člen 7(2) Direktive 2005/29/ES in Priloga I, točka 22, prepovedujeta lažno zatrjevanje ali dajanje vtisa, da trgovec ne deluje za namene v okviru svoje trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, ali lažno predstavljanje za kupca. Opozarja tudi na Direktivo 2010/13/EU, ki prepoveduje neposredno spodbujanje mladoletnikov, da kupujejo ali najamejo proizvode ali storitve, spodbujanje, da prepričujejo starše ali druge, naj kupujejo oglaševano blago ali storitve, ter izkoriščanje zaupanja mladoletnikov v starše, učitelje ali druge osebe. V skladu z uvodno izjavo 10 Uredbe 2022/2065 ta uredba ne posega v pravo Unije o varstvu potrošnikov, vključno z Direktivo 2005/29/ES o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu.

zagotavljajo, komercialno sporočilo ali pa vsebuje komercialna sporočila ([78]). Primeri prikritih komercialnih sporočil lahko med drugim vključujejo promocijsko umeščanje izdelkov s strani vplivnežev, predstavitve izdelkov in druge oblike komaj zaznavne promocije, ki lahko zavajajo ali manipulirajo mladoletnike k nakupu proizvodov ali storitev;

i. zagotoviti, da otroci niso izpostavljeni tehnikam, ki lahko zmanjšajo preglednost gospodarskih transakcij in so lahko zavajajoče za mladoletnike, kot so nekatere virtualne valute ([79]) in drugi žetoni ali kovanci, ki se lahko zamenjajo z realnim denarjem (ali po potrebi za nakup druge virtualne valute) in uporabijo za nakup virtualnih predmetov, kar povzroča tudi neželeno porabo ([80]);

j. zagotoviti, da mladoletniki pri dostopu do spletnih platform ali njihovih delov in značilnosti, ki so predstavljeni ali se zdijo brezplačni ([81]), niso izpostavljeni nakupom znotraj aplikacije ali znotraj igre, ki so potrebni ali se zdijo potrebni za dostop do storitve ali njeno uporabo. Če so mladoletniki izpostavljeni kakršnim koli drugim nakupom v aplikaciji ali igri, morajo biti cene vedno navedene v nacionalni valuti;

k. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni praksam, ki lahko vodijo do prekomerne ali neželene porabe, prekomerne uporabe platforme ali kompulzivnega vedenja oziroma zasvojenosti, in sicer tako, da mladoletniki niso izpostavljeni virtualnim predmetom, kot so plačljive skrinjice presenečenja in drugi izdelki, kadar ti ponujajo naključne ali nepredvidljive izide ali funkcije, podobne igram na srečo, ter z uvedbo ločitve ali ovir med vsebino in nakupom povezanih proizvodov;

([78]) Komisija tudi opozarja, da Direktiva 2010/13/EU določa, da morajo imeti platforme za izmenjavo videov funkcionalnost, ki uporabnikom omogoča, da ob nalaganju vsebin izjavijo, ali te vsebujejo avdiovizualna komercialna sporočila.

([79]) Komisija opozarja, da je pojem virtualne valute opredeljen v Direktivi (EU) 2018/843 o preprečevanju pranja denarja.

([80]) Primer iz tega priporočila ni pomemben za nobeno pravno klasifikacijo ali opredelitev valut znotraj igre v veljavnem pravu Unije in/ali za njihovo razumevanje, ki je povezano s posledicami uporabe takih instrumentov.

([81]) Komisija opozarja, da Direktiva 2005/29/ES v Prilogi I, točka 20, prepoveduje opisovanje izdelka kot „gratis“, „brezplačno“, „zastonj“ ali podobno, če mora potrošnik plačati kakršen koli znesek poleg neizogibnih stroškov, nastalih, ker se je odzval na poslovno prakso, in stroškov zaradi prejema ali plačila za dostavo izdelka.

l. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni manipulativnim oblikovalskim tehnikam ([82]), kot so ustvarjanje občutka pomanjkanja ([83]), občasne ali naključne nagrade ali prepričljive oblikovalske tehnike ([84]), ki lahko vodijo do pretiranega, impulzivnega ali neželenega zapravljanja ali zasvojenosti;

m. zagotoviti, da mladoletniki niso izpostavljeni neželenim nakupom, na primer z uporabo učinkovitih orodij za skrbnike ali s tem, da je vsaka finančna obveznost, ki jo prevzamejo mladoletniki, mlajši od določene starosti, predmet pregleda ali soglasja skrbnikov (glej oddelek 7.3 o orodjih za skrbnike);

n. pregledati politiko platforme glede ponujanja ekonomskih transakcij na podlagi razvojnih zmogljivosti otrok, pri čemer je treba upoštevati, da nekatere starostne skupine ne bi smele biti izpostavljene ekonomskim transakcijam ali jim ne bi smelo biti dovoljeno, da jih sklepajo, saj še niso sposobni razumeti pomena porabe in denarja.

6.7 Moderiranje

70. Z moderiranjem je mogoče zmanjšati izpostavljenost mladoletnikov vsebinam in vedenju, ki škodujejo njihovi zasebnosti, varnosti in varstvu, vključno z nezakonitimi vsebinami ali vsebinami, ki bi lahko ogrozile njihov telesni ali duševni razvoj, ter prispevati k preprečevanju kriminala.

71. Komisija opozarja na obveznosti v zvezi s: pogoji iz člena 14 Uredbe (EU) 2022/2065; poročanjem o preglednosti iz člena 15 navedene uredbe za ponudnike posredniških storitev, vključno s ponudniki spletnih platform; mehanizmi prijave in ukrepanja ter utemeljitve iz členov 16 in 17 navedene uredbe za ponudnike

([82]) Kot je določeno v členu 25 Uredbe (EU) 2022/2065. Komisija opozarja, da se v skladu s členom 25(2) prepoved iz člena 25(1) ne uporablja za prakse, zajete z Direktivo 2005/29/ES ali Uredbo (EU) 2016/679.

([83]) Komisija opozarja, da Direktiva 2005/29/ES v Prilogi I, točka 7, prepoveduje lažno zatrjevanje, da bo izdelek na voljo samo za omejeno obdobje ali da bo na voljo pod posebnimi pogoji samo za omejeno obdobje, z namenom potrošnika napeljati k takojšnji odločitvi in ga prikrajšati za možnost ali čas, da bi sprejel odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev. Zato za trgovce velja prepoved uporabe tehnik ustvarjanja občutka pomanjkanja, vključno s takimi tehnikami.

([84]) Komisija opozarja, da v primeru iger trgovci v skladu s členoma 8 in 9 Direktive 2005/29/ES ne smejo izkoriščati pristranskega vedenja ali uvajati manipulativnih elementov, ki se nanašajo na primer na časovno razporeditev ponudb med igranjem (npr. ponujanje mikrotransakcij v ključnih trenutkih igre), ali uporabo vizualnih in akustičnih učinkov za izvajanje neupravičenega pritiska na igralca.

storitev gostovanja, vključno s spletnimi platformami; zaupanja vrednimi prijavitelji ([85]) za ponudnike spletnih platform iz člena 22 navedene uredbe. Opozarja tudi na kodeks ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu iz leta 2025 in kodeks ravnanja glede dezinformacij, ki sta kodeksa ravnanja v smislu člena 45 Uredbe (EU) 2022/2065.

72. Poleg navedenih obveznosti bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, po mnenju Komisije uvesti naslednje ukrepe za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri svojih storitvah za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, pri čemer morajo biti otrokove koristi glavno vodilo:

    a. jasno in pregledno opredeliti, kaj platforma šteje za vsebino in vedenje, ki škodujeta zasebnosti, varnosti in varstvu mladoletnikov, v sodelovanju z mladoletniki, civilno družbo in neodvisnimi strokovnjaki, vključno z akademskimi krogi. To bi moralo vključevati vse vsebine in vedenja, ki so nezakonita v skladu s pravom EU ali nacionalnim pravom. Ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, bi morali mladoletnikom, ki uporabljajo njihove storitve, jasno posredovati informacije o svojih standardih in pričakovanjih glede vsebine in vedenja, ki bi morale biti na voljo med vzpostavitvijo računa in jih je treba enostavno poiskati na platformi;

    b. vzpostaviti politike in postopke moderiranja, ki določajo, kako se odkrivajo vsebine in vedenje, ki škodujejo zasebnosti, varnosti in varstvu mladoletnikov, ter kako se bodo moderirali, da bi se omejila izpostavljenost mladoletnikov škodljivim vsebinam. Ponudniki spletnih platform bi morali tudi zagotoviti, da se te politike in/ali postopki dejansko izvajajo v praksi;

    c. oceniti in pregledati politike in postopke, da se zagotovi njihova učinkovitost tudi ob spreminjanju tehnologij in spletnega vedenja. Komisija zlasti meni, da bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, pri določanju prednosti moderiranja upoštevati naslednje dejavnike: verjetnost in resnost

([85]) Zaupanja vredni prijavitelji so subjekti s posebnim strokovnim znanjem in usposobljenostjo za odkrivanje določenih vrst nezakonitih vsebin, prijave, ki jih predložijo na svojem določenem strokovnem področju, pa morajo imeti prednost in jih morajo ponudniki spletnih platform obravnavati brez nepotrebnega odlašanja. Status zaupanja vrednega prijavitelja podeli koordinator digitalnih storitev države članice, v kateri ima subjekt sedež, če je subjekt dokazal svoje strokovno znanje, usposobljenost, neodvisnost od spletnih platform ter skrbnost, točnost in objektivnost pri predložitvi prijav.

vsebine, ki lahko škoduje zasebnosti, varnosti in/ali varstvu mladoletnika, vpliv te škode na mladoletnika, posebne ranljivosti ter število mladoletnikov, na katere bi to lahko vplivalo. Poleg tega bi bilo treba dati prednost prijavam, ki jih podajo mladoletniki;

d. zagotoviti, da je poleg avtomatiziranega pregleda vsebine in vseh drugih ustreznih orodij za prijavljene račune ali vsebine, za katere ponudnik sumi, da bi lahko predstavljale tveganje za zasebnost, varnost ali varstvo mladoletnikov, na voljo tudi človeški pregled;

e. zagotoviti, da so skupine za moderiranje vsebin dobro usposobljene in imajo dovolj virov ter da so mehanizmi za moderiranje vedno aktivni in delujoči (24 ur na dan, sedem dni v tednu), da se zagotovi učinkovito moderiranje, vključno z vsaj enim zaposlenim, ki je na voljo na poziv, da se kadar koli odzove na nujne zahteve in izredne razmere;

f. zagotoviti, da so sistemi in prakse za moderiranje vsebin na voljo in delujejo v uradnem(-ih) jeziku(-ih) države članice, v kateri se storitev opravlja;

g. vzpostaviti učinkovite tehnologije, notranje mehanizme in preventivne ukrepe za zmanjšanje tveganja, da bi se mladoletnikom priporočali vsebine in vedenja, ki škodujejo njihovi zasebnosti, varnosti ali varstvu, vključno z izvajanjem učinkovitih tehničnih rešitev za obravnavo znanih škodljivih in nezakonitih vsebin, kot sta iskanje ujemanj zgoščenih vrednosti in zaznavanje URL. Ponudniki bi morali preučiti tudi morebitne dodatne koristi novih tehničnih rešitev, kot so klasifikatorji UI, za odkrivanje novih ali spremenjenih vsebin in vedenja;

h. izvajati tehnične rešitve za preprečevanje, da bi sistemi UI na njihovi platformi uporabnikom omogočali dostop do, ustvarjanje in razširjanje vsebin, ki so škodljive za zasebnost, varnost in/ali varstvo mladoletnikov:

    i. v vse sisteme UI vključevati zaščitne ukrepe, ki odkrivajo in preprečujejo pozive, ki jih je ponudnik v svojih politikah moderiranja opredelil kot škodljive za zasebnost, varnost in/ali varstvo mladoletnikov. To lahko na

primer vključuje uporabo klasifikatorjev pozivov, moderiranja vsebine in drugih filtrov ([86]);

ii. sodelovati z drugimi ponudniki spletnih platform in ustreznimi deležniki z namenom odkrivanja vsebin, ki kršijo pravila, in nezakonitih vsebin ter preprečevanja njihovega širjenja in izvajanja prek več platform;

iii. kadar ponudnik spletne platforme, ki je dostopna mladoletnikom, omogoča finančne transakcije, zagotoviti poseben kanal za prijavo goljufij in sumljivih finančnih transakcij.

73. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi morali deliti metrike o moderiranju vsebin, na primer o tem, kako pogosto prejmejo prijave uporabnikov, kako pogosto proaktivno zaznajo vsebine in kršitve, o vrstah vsebin in ravnanj, ki se prijavljajo in zaznavajo, ter o tem, kako se je platforma odzvala na te težave.

74. Noben od zgoraj navedenih ukrepov ne sme povzročiti splošne obveznosti spremljanja vsebin, ki jih ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, prenašajo ali shranjujejo ([87]).

Slaba praksa

SadShare je platforma družbenih medijev, ki uporabnikom omogoča, da nalagajo in delijo vizualne vsebine z drugimi uporabniki. Politike platforme ne vključujejo zanesljivih mehanizmov za moderiranje vsebin za odkrivanje in preprečevanje nalaganja škodljivih in eksplicitnih vsebin, vključno s posnetki spolne zlorabe otrok. Zaradi tega pomanjkanja moderiranja so mladoletniki izpostavljeni nezakonitim vsebinam, zlonamerni uporabniki pa lahko (ponovno) uporabljajo obstoječe slike. S tem se spodbuja povpraševanje po posnetkih spolne zlorabe otrok, kar nenamerno napeljuje druge uporabnike k zlorabi in škodovanju mladoletnikom za ustvarjanje novih posnetkov.

([86]) Komisija opozarja, da bi lahko taki sistemi UI pomenili prepovedane prakse v skladu s členom 5(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1689, če izkoriščajo ranljivosti otrok na način, ki povzroča ali za katerega je razumno verjetno, da bo povzročil znatno škodo. Vsi ukrepi, sprejeti v skladu s tem priporočilom, bi morali presegati ukrepe, sprejete za preprečevanje uporabe te prepovedi. Za nadzor in izvrševanje ukrepov, sprejetih za izpolnjevanje člena 50(1) Uredbe (EU) 2024/1689, so še naprej odgovorni pristojni organi na podlagi navedene uredbe.

([87]) Glej člen 8 Uredbe 2022/2065.

7 PRIJAVE, PODPORA UPORABNIKOM IN ORODJA ZA SKRBNIKE

7.1 Prijave, povratne informacije in pritožbe uporabnikov

75. Učinkovita, vidna in otrokom prijazna orodja za prijave, povratne informacije in pritožbe mladoletnikom omogočajo, da izrazijo in obravnavajo značilnosti spletnih platform, ki lahko negativno vplivajo na raven njihove zasebnosti, varnosti in varstva.

76. Komisija opozarja na obveznosti iz Uredbe (EU) 2022/2065, vključno z obveznostmi vzpostavitve mehanizmov prijave in ukrepanja iz člena 16, zagotovitve obrazložitve iz člena 17, obveščanja o sumih kaznivih dejanj iz člena 18, vzpostavitve notranjega sistema za obravnavo pritožb iz člena 20 in izvensodnega reševanja sporov iz člena 21 ter pravil o zaupanja vrednih prijaviteljih iz člena 22.

77. Poleg navedenih obveznosti bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, po mnenju Komisije uvesti naslednje ukrepe za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri svojih storitvah za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065:

    a. vzpostaviti mehanizme za poročanje, povratne informacije in pritožbe, ki:

        i. so učinkoviti, vidni, otrokom prijazni in enostavno dostopni (glej oddelek 6.4 o zasnovi spletnega vmesnika in drugih orodjih ter oddelek 4 o splošnih načelih);

        ii. omogočajo mladoletnikom, da prijavijo vsebino, dejavnosti, posameznike, račune ali skupine, za katere menijo, da bi lahko kršili pogoje in določila platforme. To vključuje vse vsebine, uporabnike ali dejavnosti, za katere platforma meni, da so škodljive za zasebnost, varnost in/ali varstvo mladoletnikov (glej oddelek 5 o pregledu tveganja in oddelek 6.7 o moderiranju);

        iii. vsem uporabnikom omogočajo, da prijavijo vsebino, dejavnosti, posameznike, račune ali skupine, za katere menijo, da so neprimerne ali nezaželene za mladoletnike, ali kadar jim je misel, da bi bila taka vsebina, dejavnosti, posamezniki, računi ali skupine dostopni mladoletnikom, neprijetna;

iv. vsem uporabnikom omogočajo prijavo računa, pri katerem se domneva, da ni dosežena najnižja starost, kadar je ta navedena v pogojih platforme;

v. omogočajo mladoletnikom, da podajo povratne informacije o vseh vsebinah, dejavnostih, posameznikih, računih ali skupinah, ki so prikazani na njihovih računih in zaradi katerih se počutijo neprijetno ali ki jih želijo videti več ali manj. Te možnosti bi lahko vključevale besedne zveze, kot so „Pokaži mi manj/več“, „Ne želim videti/ne zanima me“, „Ne želim videti vsebine s tega računa“, „Zaradi tega se počutim neprijetno“, „Skrij to“, „To mi ni všeč“ ali „To ni zame“. Ponudniki spletnih platform bi morali zagotoviti, da so te možnosti zasnovane tako, da so vidne samo uporabniku, da jih drugi ne morejo zlorabiti za ustrahovanje ali nadlegovanje mladoletnikov na platformi. Ponudniki spletnih platform bi morali v odziv na te povratne informacije prilagoditi svoje priporočilne sisteme (glej oddelek 6.5.2 o nadzoru in opolnomočenju uporabnikov) ([88]);

vi. kadar ponudnik uporablja metode za zagotavljanje primerne starosti, uporabniku omogočajo dostop do učinkovitega notranjega sistema za obravnavo pritožb, ki mu omogoča, da elektronsko in brezplačno vloži pritožbo zoper oceno njegove starosti, ki jo opravi ponudnik. Ta sistem za obravnavo pritožb mora izpolnjevati pogoje iz člena 20 Uredbe (EU) 2022/2065;

b. zagotoviti, da mehanizmi za poročanje, povratne informacije in pritožbe, vzpostavljeni v skladu s členom 20 Uredbe (EU) 2022/2065 ([89]):

i. prispevajo k visoki ravni zasebnosti, varnosti in varstva za mladoletnike;

([88]) Glej oddelek 6.5.2 teh smernic za informacije o tem, kako naj bi te informacije vplivale na priporočilne sisteme ponudnika.

([89]) Vsak sklic v nadaljevanju tega oddelka na „pritožbo“ ali „pritožbe“ vključuje vse pritožbe, vložene zoper ponudnikovo oceno starosti uporabnika, in vse pritožbe, vložene zoper odločitve iz člena 20 Uredbe (EU) 2022/2065. Člen 20 Uredbe (EU) 2022/2065 od ponudnikov spletnih platform zahteva, da prejemnikom storitve zagotovijo dostop do učinkovitega notranjega sistema za obravnavo pritožb zoper štiri vrste odločitev, ki jih sprejme ponudnik spletne platforme. To so (a) odločitve, ali naj se odstranijo informacije ali onemogoči dostop do njih ali se omeji njihova vidnost, ali ne; (b) odločitve, ali naj se začasno prekine ali preneha zagotavljanje celotne storitve ali njenega dela prejemnikom ali ne; (c) odločitve, ali naj se začasno onemogoči ali ukine račun prejemnikov ali ne, in (d) odločitve, ali naj se začasno onemogoči, ustavi ali drugače omeji možnost monetizacije informacij, ki jo zagotovijo prejemniki, ali ne.

ii. so usklajeni s temeljnimi pravicami, zlasti s pravicami otrok;

iii. so na voljo za intuitiven in takojšen dostop vsem mladoletnikom, vključno mladoletnimi invalidi in/ali mladoletniki z dodatnimi potrebami glede dostopnosti;

iv. so za mladoletnike enostavne za uporabo in razumevanje, so starosti primerne in privlačne (glej oddelek 6.4 o zasnovi spletnega vmesnika in drugih orodjih ter oddelek 4 o splošnih načelih).

v. so na voljo neregistriranim uporabnikom, če lahko izkoristijo dostop do vsebine spletne platforme;

c. zagotoviti možnost, ki mladoletnikom omogoča, da navedejo lastne razloge za prijavo ali pritožbo. Ponudniki bi se morali izogibati kategorijam prijavljanja, če pa jih uporabljajo, naj zagotovijo, da so prilagojene najmlajšim uporabnikom, ki so dovoljeni na platformi;

d. zagotoviti, da so prijave, povratne informacije in pritožbe privzeto zaupne in anonimne, pri čemer je mladoletnikom omogočena možnost, da odstranijo anonimnost. Če se anonimnost odstrani, mora ponudnik mladoletnikom pojasniti, kdaj, kako in katere informacije v zvezi s prijavami in/ali pritožbami delijo z drugimi uporabniki ali tretjimi osebami;

e. prednostno obravnavati poročila, ki se nanašajo na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov. Ponudniki spletnih platform bi morali zagotoviti možnost, da mladoletnik označi, ali meni, da je prijava ali pritožba nujna, zlasti kadar obstajajo znaki težave v zvezi z zasebnostjo, varnostjo ali varstvom. Odzivni čas bi morali biti primeren glede na težavo, ki je prijavljena ali v zvezi s katero se vlaga pritožba. To ne bi smelo negativno vplivati na prednostno obravnavo prijav, ki jih predložijo zaupanja vredni prijavitelji, v skladu s členom 22(1) Uredbe (EU) 2022/2065;

f. vsakemu mladoletniku, ki predloži prijavo ali pritožbo, brez nepotrebnega odlašanja zagotoviti potrdilo o prejemu prijave ali pritožbe. Mladoletniki bi morali imeti tudi možnost dostopa do starosti primerne razlage postopka, ki bo uporabljen pri pregledu prijave ali pritožbe, ter razlage vseh sprejetih ukrepov

ali neukrepanja. Informacije bi morale vključevati približen časovni okvir za odločitev o prijavi ali pritožbi in možne rezultate. Ponudniki spletnih platform bi po mnenju Komisije morali zagotoviti mehanizem za spremljanje napredka in komuniciranje s platformami;

g. redno pregledovati prijave, povratne informacije in pritožbe, ki jih prejmejo. Te informacije bi morali uporabiti za prepoznavanje in obravnavo vseh vidikov svoje platforme, ki bi lahko ogrozili zasebnost, varnost in/ali varstvo mladoletnikov, izpopolniti svoje priporočilne sisteme in prakse moderiranja, izboljšati splošne varnostne standarde ter spodbujati bolj zaupanja vredno in odgovorno spletno okolje. Ti ukrepi bi morali biti dokumentirani, da jih je mogoče pregledati.

Slaba praksa

SadLearn je priljubljena spletna platforma, namenjena uporabnikom, starim od šest do 18 let. Ponuja vrsto izobraževalnih in zabavnih vsebin. Za označevanje vsebine, ki je v nasprotju s pogoji platforme SadLearn, mora uporabnik preklikati skozi štiri različne povezave. Ko uporabnik odpre razdelek za pritožbe, mora izbrati med 15 različnimi kategorijami pritožb, zaradi česar je mladoletnikom težko prepoznati in izbrati pravo kategorijo. Kategorija prostega besedila ne obstaja. Če uporabniki uspešno vložijo pritožbo, ne prejmejo nobene potrditve ali pojasnila o tem, kaj se bo zgodilo naprej. Poleg tega je orodje za poročanje na voljo samo v angleščini, jezik pa je prilagojen odraslim.

7.2 Ukrepi za podporo uporabnikom

78. Vzpostavitev funkcij na spletnih platformah, ki so dostopne mladoletnikom, za pomoč mladoletnikom pri uporabi njihovih storitev in iskanju podpore, kadar je to potrebno, je učinkovito sredstvo za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi zato po mnenju Komisije morali:

a. imeti jasna, lahko prepoznavna in dostopna podporna orodja, ki mladoletnikom omogočajo, da poiščejo pomoč, kadar naletijo na sumljivo, nezakonito ali neprimerno vsebino, račune ali vedenje, zaradi katerih se počutijo neprijetno. To vključuje zagotavljanje gumbov za blokiranje in utišanje. Podporna orodja bi morala biti otrokom prijazna, jasno vidna, takoj dostopna (glej oddelek 6.4 o spletnem vmesniku in drugih orodjih) ter bi morala mladoletnike neposredno

povezati z najustreznejšimi podpornimi storitvami glede na njihovo lokacijo in starost, kot so tiste, ki so del nacionalnih centrov za varnejši internet, mrež INHOPE in nacionalnih telefonskih številk za pomoč otrokom;

b. omejiti uporabo podpornih orodij, ki temeljijo na UI, saj ta ne bi smela biti glavni mehanizem za interakcijo z otroki;

c. uvesti neposredno vidna opozorilna sporočila, povezave do ustreznih nacionalnih podpornih linij ([90]) in druge verodostojne vire, kadar mladoletniki iščejo, nalagajo, ustvarjajo, delijo ali prejemajo vsebino, ki je lahko nezakonita ali škodljiva za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov (kot je pojasnjeno v oddelku 6.7 o moderiranju). Ponudniki spletnih platform bi morali mladoletnike napotiti tudi na ustrezne nacionalne podporne linije, kadar mladoletnik predloži prijavo v zvezi s tako vsebino. Napotitev naj se izvede takoj po tem, ko ponudnik spletne platforme izve za dejavnost ali ko mladoletnik predloži prijavo;

d. če spletna platforma vključuje funkcije ali funkcionalnosti, povezane s povezovanjem uporabnikov, objavljanjem vsebin ali komunikacijo med uporabniki, bi morali mladoletnikom omogočiti možnost, da anonimno blokirajo ali utišajo katerega koli drugega uporabnika ali račun, vključno s tistimi, ki z njimi niso povezani. Sistemi za blokiranje morajo biti enostavni za iskanje in dostopni. Nobene informacije o uporabniku ali njegovem računu ne smejo biti na voljo nobenemu računu, ki ga je uporabnik blokiral;

e. če spletna platforma omogoča komentiranje vsebine, bi morali mladoletnikom omogočiti, da omejijo vrste uporabnikov, ki lahko komentirajo njihovo vsebino in vsebino o njih, in/ali drugim uporabnikom preprečijo komentiranje njihove vsebine in vsebine o njih, tako ob objavi kot tudi pozneje, tudi če je možnost komentiranja omejena na račune, ki jih je mladoletnik predhodno sprejel kot stike (kot je priporočeno v oddelku 6.3 o nastavitvah računa);

f. če spletna platforma ponuja skupinske funkcije, mora zagotoviti, da se mladoletniki pridružijo skupini šele potem, ko so bili obveščeni o povabilu in ko sprejmejo, da želijo biti del te skupine.

([90]) Na primer tiste, ki so del nacionalnih centrov za varnejši internet in mreže INHOPE ali drugih nacionalnih telefonskih številk za pomoč otrokom, kot je https://childhelplineinternational.org/.

Dobra praksa

NiceSpace je platforma družbenih medijev za uporabnike, starejše od 13 let. Ko se uporabniki registrirajo, se jim prikaže interaktivna vadnica „SafeSpace 101“, ki pojasnjuje funkcije platforme glede zasebnosti, varnosti in varstva, vključno z možnostmi blokiranja in utišanja, nadzorom komentarjev in povabili v skupine. Platforma NiceSpace vsebuje tudi viden gumb „Pomoč“, ki uporabnike neposredno poveže z njihovo lokalno telefonsko številko za pomoč centra za varnejši internet. Pri iskanju potencialno škodljive vsebine NiceSpace uporabnike opozori s kontekstualnimi pozivi in jih preusmeri na varnejše vire. Vse informacije so prilagojene najmlajšemu dovoljenemu uporabniku na platformi.

7.3 Orodja za skrbnike

79. Orodja za skrbnike so programska oprema, funkcije, funkcionalnosti ali aplikacije, zasnovane za pomoč skrbnikom pri spremljanju spletne dejavnosti, zasebnosti, varnosti in dobrobiti njihovih mladoletnikov, ob spoštovanju otrokove samostojnosti in zasebnosti.

80. Po mnenju Komisije bi bilo treba orodja za skrbnike obravnavati kot dopolnilo ukrepom varnosti po načelu vgrajene in privzete varnosti ter vsem drugim ukrepom, sprejetim za izpolnjevanje člen 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, vključno s tistimi, ki so opisani v teh smernicah. Izpolnjevanje obveznosti ponudnikov spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, da zagotovijo visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva na svojih storitvah, ne sme biti nikoli odvisno izključno od orodja za skrbnike. Orodja za skrbnike se ne smejo uporabljati kot edini ukrep za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov na spletnih platformah, niti se ne smejo uporabljati za *nadomestitev* drugih ukrepov, sprejetih v ta namen. Taki ukrepi morda ne odražajo dejanskega življenja otrok, zlasti v primerih deljenega skrbništva, rejništva ali kadar so skrbniki odsotni ali niso vključeni. Poleg tega je učinkovitost privolitve staršev omejena, kadar identiteta ali pravna pooblastila odrasle osebe, ki daje privolitev, niso zanesljivo preverjena. Ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, morajo zato izvajati ustrezne ukrepe za zaščito mladoletnikov in se ne smejo omejiti zgolj na zanašanje na starševski nadzor. Kljub temu Komisija ugotavlja, da lahko orodja za skrbnike, kadar se uporabljajo v kombinaciji z drugimi ukrepi, prispevajo k tako visoki ravni.

81. Zato bi morali ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, po mnenju Komisije vzpostaviti orodja za nadzor s strani skrbnikov za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, ki bi:

    a. morala biti namenjena primerni starosti in v skladu z razvojnimi zmogljivostmi mladoletnikov. Orodja za skrbnike bi morala temeljiti na komunikaciji, učenju in opolnomočenju, ne na nadzoru, ter omogočati avtonomijo in samostojno delovanje mladoletnikov. Biti morajo učinkovita in ne smejo nesorazmerno omejevati pravic mladoletnikov do zasebnosti ali dostopa do storitev, pri čemer je treba kot prednostno upoštevati koristi mladoletnika;

    b. morala biti enostavna za uporabo, dostopna in enostavna za aktivacijo, na primer tako, da skrbniku omogočajo uporabo orodja brez ustvarjanja računa v storitvi;

    c. se morala uporabljati se ne glede na napravo ali operacijski sistem, ki se uporablja za dostop do storitve;

    d. mladoletnike morala jasno obvestiti o njihovi aktivaciji s strani skrbnikov in uvesti druge zaščitne ukrepe, ob upoštevanju morebitne zlorabo s strani skrbnikov, na primer tako, da se mladoletniku v realnem času jasno prikaže, da je aktivirana katera koli funkcija spremljanja;

    e. morala zagotoviti, da se spremembe lahko izvedejo le z enako stopnjo pooblastila, kot je bila zahtevana pri začetni aktivaciji orodij;

    f. biti združljiva z razpoložljivostjo interoperabilnih orodij „vse na enem mestu“ za skrbnike, ki združujejo vse nastavitve in orodja.

82. Orodja za skrbnike lahko vključujejo funkcije za upravljanje privzetih nastavitev, določanje časovnih omejitev uporabe zaslona (glej oddelek 6.4 o zasnovi spletnega vmesnika in drugih orodjih), vpogled v račune, s katerimi mladoletnik komunicira, upravljanje nastavitev računa, določanje privzetih omejitev porabe za mladoletnika, kadar je to ustrezno, ali druge funkcije za nadzor uporabe spletnih platform, ki bi lahko bile škodljive za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnika.

8 UPRAVLJANJE

83. Dobro upravljanje platforme je učinkovito sredstvo za zagotovitev, da je zaščita mladoletnikov ustrezno prednostno obravnavana in upravljana na celotni platformi, s čimer se prispeva k zagotavljanju zahtevane visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov.

8.1 Upravljanje (splošno)

84. Ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, bi po mnenju Komisije morali vzpostaviti učinkovite prakse upravljanja kot sredstvo za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri svojih storitvah za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065. To med drugim vključuje:

a. izvajanje notranjih politik, v katerih je opisano, kako si ponudnik spletne platforme prizadeva zagotoviti visoko raven zasebnosti, varnosti in varstva za mladoletnike na svoji storitvi;

b. dodelitev odgovornosti za zagotavljanje visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov določeni osebi ali skupini. Ta oseba ali skupina mora imeti zadostna sredstva in zadostna pooblastila za neposreden dostop do višjega vodstvenega organa ponudnika spletne platforme ter mora biti tudi osrednja kontaktna točka za regulatorje, uporabnike in zaupanja vredne prijavitelje v zadevah, povezanih z zasebnostjo, varnostjo in zaščito mladoletnikov;

c. spodbujanje kulture zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov v storitvi. To vključuje:

   i. spodbujanje in dajanje prednosti kulturi sodelovanja otrok pri zasnovi in delovanju platforme. To bi bilo treba storiti na varen, etičen, vključujoč in smiseln način v korist otrok ter zagotoviti mehanizme povratnih informacij, s katerimi bi mladoletnikom pojasnili, kako so bila njihova stališča upoštevana ([91]);

([91]) Osrednje smernice UNICEF o sodelovanju deležnikov z otroki ponujajo konkretne korake v zvezi z dejavnostmi odgovorne udeležbe otrok. UNICEF (2025), *Spotlight guidance on best practices for stakeholder engagement with children in D-CRIAs* (Osrednje smernice o dobrih praksah za sodelovanje deležnikov z otroki v okviru ocen učinka na otrokove pravice v digitalnem okolju), na voljo na: https://www.unicef.org/childrightsandbusiness/media/1541/file/D-CRIA-Spotlight-Guidance-Stakeholder-Engagement.pdf.

ii. ozaveščanje o tem, kako ponudnik na svoji platformi spoštuje otrokove pravice, in o tveganjih, s katerimi se lahko mladoletniki na platformi soočajo v zvezi s svojo zasebnostjo, varnostjo in/ali varstvom ([92]);

iii. zagotovitev ustreznega usposabljanja in informacij osebam, odgovornim za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov, razvijalcem, osebam, odgovornim za moderiranje, in/ali osebam, ki prejemajo prijave ali pritožbe mladoletnikov, z ustreznim usposabljanjem in informacijami ([93]);

iv. vzpostavitev postopkov za zagotovitev rednega spremljanja skladnosti s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065;

v. zagotovitev, da so vse tehnološke in organizacijske rešitve, ki se uporabljajo za izvajanje teh smernic, najsodobnejše in usklajene z nacionalnimi smernicami o zaščiti mladoletnikov ([94]), otrokovimi pravicami in najvišjimi razpoložljivimi standardi ([95]);

([92]) Ta pristop je v skladu s strategijo za boljši internet za otroke (BIK+), ki poudarja pomen ozaveščanja in izobraževanja pri spodbujanju spletne varnosti ter v tem pogledu podpira izvajanje Uredbe (EU) 2022/2065. Poleg tega centri za varnejši internet, vzpostavljeni v vsaki državi članici, dokazujejo pomen prizadevanj za ozaveščanje pri preprečevanju in odzivanju na škodo in tveganja na spletu.

([93]) To usposabljanje lahko na primer zajema pravice otrok, tveganja in škodo za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov na spletu ter učinkovite prakse preprečevanja, odzivanja in blaženja posledic.

([94]) An Coimisiún um Chosaint Sonraí (2021), *Fundamentals for a child-oriented approach to data processing* (Temelji pristopa k obdelavi podatkov, usmerjenega v otroke), na voljo na: https://www.dataprotection.ie/sites/default/files/uploads/2021-12/Fundamentals%20for%20a%20Child-Oriented%20Approach%20to%20Data%20Processing_FINAL_EN.pdf; Coimisiún na Meán (2024), *Online safety code* (Pravilnik o varnosti na spletu), na voljo na: https://www.cnam.ie/app/uploads/2024/11/Coimisiun-na-Mean-Online-Safety-Code.pdf; IMY (švedski organ za varstvo zasebnosti) (2021), *The rights of children and young people on digital platforms* (Pravice otrok in mladih na digitalnih platformah), na voljo na: https://www.imy.se/en/publications/the-rights-of-children-and-young-people-on-digital-platforms/; Nizozemsko ministrstvo za notranje zadeve in odnose kraljevine (2022), *Code for children's rights* (Pravilnik o otrokovih pravicah), na voljo na: https://codevoorkinderrechten.waag.org/wp-content/uploads/2022/02/Code-voor-Kinderrechten-EN.pdf; CNIL (2021), *CNIL publishes 8 recommendations to enhance protection of children online* (CNIL objavi osem priporočil za izboljšanje zaščite otrok na spletu), na voljo na: https://www.cnil.fr/en/cnil-publishes-8-recommendations-enhance-protection-children-online; Unabhängiger Beauftragter für Fragen des sexuellen Kindesmissbrauchs. (n.d.). *Rechtsfragen Digitales*, na voljo na: https://beauftragte-missbrauch.de/themen/recht/rechtsfragen-digitales.

([95]) CEN-CENELEC (2023), *Workshop Agreement 18016 Age Appropriate Digital Services Framework* (Dogovor delavnice 18106 – Okvir starosti primernih digitalnih storitev); OECD (2021), *Children in the digital environment - Revised typology of risks* (Otroci v digitalnem okolju – revidirana tipologija tveganj), https://www.oecd.org/en/publications/children-in-the-digital-environment_9b8f222e-en.html.

vi. vzpostavitev postopka za redno zbiranje in beleženje podatkov o škodi in tveganjih, povezanih z zasebnostjo, varnostjo in varstvom mladoletnikov na platformi, ki jih je treba redno poročati vodstvu ponudnika ter osebi ali skupini, določeni za zaščito mladoletnikov. To ne posega v obveznosti ponudnikov zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov, ki izhajajo iz členov 34 in 35 Uredbe (EU) 2022/2065;

vii. izmenjavo dobrih praks in tehnoloških rešitev med platformami in ponudniki ter s koordinatorji digitalnih storitev, zaupanja vrednimi prijavitelji, organizacijami civilne družbe, akademsko skupnostjo in drugimi ustreznimi deležniki, ki so namenjene zagotavljanju visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov. Sodelovanje med platformami naj vključuje odkrivanje tveganj, standarde oblikovanja ter raziskovalno sodelovanje z zaupanja vrednimi akterji.

8.2 Pogoji poslovanja

85. Pogoji poslovanja zagotavljajo okvir za urejanje razmerja med ponudnikom spletne platforme in njenimi uporabniki. Določajo pravila in pričakovanja glede spletnega vedenja ter imajo pomembno vlogo pri vzpostavljanju varnega okolja, v katerem se spoštuje zasebnost ([96]).

86. Komisija opozarja na obveznosti vseh ponudnikov posredniških storitev glede pogojev poslovanja, določenih v členu 14 Uredbe (EU) 2022/2065, ki vključujejo obveznost ponudnikov posredniških storitev, da pojasnijo pogoje in morebitne omejitve uporabe storitve v jasnem, preprostem, razumljivem, uporabniku prijaznem in nedvoumnem jeziku. Poleg tega člen 14(3) navedene uredbe določa, da je treba pri

([96]) Standard P2089.2™ glede pogojev za spletno vključevanje otrok določa postopke in prakse za pripravo pogojev poslovanja, ki pomagajo zaščititi pravice otrok v digitalnih okoljih.

posredniških storitvah, ki so namenjene predvsem mladoletnikom ali jih ti pretežno uporabljajo, te informacije zagotoviti na način, ki ga mladoletniki razumejo ([97]), ([98]).

87. Poleg tega bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, po mnenju Komisije zagotoviti, da pogoji poslovanja v zvezi s storitvijo, ki jo zagotavljajo:

    a. vključujejo informacije o:

        i. korakih, ki jih morajo uporabniki opraviti od ustvarjanja računa do njegovega izbrisa;

        ii. smernicah skupnosti, ki spodbujajo pozitivno, varno in vključujoče vzdušje ter pojasnjujejo, kakšno ravnanje se pričakuje in prepoveduje na njihovi storitvi ter kakšne so posledice neskladnosti;

        iii. vrstah vsebin in vedenja, ki se štejejo za škodljive za zasebnost, varnost in/ali varstvo mladoletnikov. To med drugim vključuje nezakonite vsebine, ki škodujejo zasebnosti, varnosti in/ali varstvu mladoletnikov, ter razširjanje teh vsebin;

        iv. tem, kako so mladoletniki zaščiteni pred tovrstno vsebino in vedenjem;

        v. orodja, ki se uporabljajo za preprečevanje, ublažitev in moderiranje vsebin, ravnanja in funkcij, ki so nezakonite ali škodljive za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov, ter pritožbeni postopek;

    b. so enostavni za iskanje in da jih je mogoče najti kadar koli med uporabniško izkušnjo na platformi;

([97]) Komisija prav tako opozarja na zahteve za ponudnike platform za izmenjavo videov, da morajo v skladu s členom 28b Direktive 2010/13/EU zaščititi mladoletnike pred programi, videi, ki jih ustvarijo uporabniki, in avdiovizualnimi komercialnimi sporočili, ki bi lahko škodovali njihovemu telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju. Te zahteve je treba oceniti in po potrebi pregledati do 19. decembra 2026.

([98]) Kot je navedeno v uvodu teh smernic, nekatere določbe Uredbe (EU) 2022/2065, vključno s členom 14(5) in (6), ponudnikom zelo velikih spletnih platform nalagajo dodatne obveznosti. Če se obveznosti, izražene v navedenih določbah, nanašajo tudi na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov v smislu člena 28(1), te smernice temeljijo na teh določbah.

c. neupravičeno ne omejujejo nobenih pravic mladoletnikov, vključno z njihovo pravico do svobode izražanja in obveščenosti;

d. se spoštujejo in izvajajo v praksi.

88. Poleg tega Komisija meni, da bi morali ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, zagotoviti, da se spremembe pogojev in določil beležijo in objavijo ([99]).

Dobra praksa

HappyExplore je spletna platforma, na kateri lahko mladoletniki igrajo igre, ustvarjajo in raziskujejo bitja ter svetove, ki jih lahko delijo med seboj. Na platformi HappyExplore se pojavlja lik z imenom Pixel Pioneer, ki uporabnike uči, kako biti odgovorni raziskovalci. Vse uporabnike se spodbuja, da sprejmejo „zaobljubo prijaznosti“, v kateri se učijo in obljubljajo, da se bodo na spletu vedli prijazno in varno. Platforma Pixel Pioneer uporabnikom med raziskovanjem pojasnjuje tudi pomen moderiranja in varnostnih odločitev, na primer zakaj bi morali skrbno premisliti, preden delijo svoja bitja ali svetove.

8.3 Spremljanje in ocenjevanje

89. Komisija meni, da bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, uvesti učinkovite prakse spremljanja in ocenjevanja, da se zagotovi visoka raven zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri njihovih storitvah za namene člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065. To med drugim vključuje:

a. redno spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti vseh elementov platforme, ki se nanašajo na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov na platformi. To vključuje na primer spletni vmesnik platforme, sisteme, nastavitve, orodja, funkcionalnosti in značilnosti ter mehanizme za poročanje, povratne informacije in pritožbe ter ukrepe, sprejete za skladnost s členom 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065 ([100]). Ponudniki bi morali razmisliti o tem, da bi te ocene dali

([99]) Na primer, z njihovo objavo v zbirki pogojev za digitalne storitve: https://platform-contracts.digital-strategy.ec.europa.eu/.

([100]) Kot je navedeno v področju uporabe teh smernic (oddelek 2), nekatere določbe Uredbe (EU) 2022/2065, vključno s poglavjem III, oddelek 5, nalagajo dodatne obveznosti ponudnikom zelo velikih spletnih platform in zelo velikih spletnih iskalnikov. Če se obveznosti, izražene v njih, nanašajo tudi na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov v smislu člena 28(1), te smernice temeljijo na teh določbah, zelo velike spletne platforme pa ne bi smele pričakovati, da bo sprejetje ukrepov, opisanih v teh smernicah, bodisi delno bodisi v celoti, zadostovalo za zagotovitev izpolnjevanja njihovih obveznosti iz poglavja III, oddelek 5, Uredbe (EU) 2022/2065.

na voljo za pregled in prispevke neodvisnih tretjih oseb, kot so strokovnjaki ali drugi ustrezni deležniki;

b. redno posvetovanje z mladoletniki, skrbniki, akademiki, organizacijami civilne družbe, strokovnjaki za otrokove pravice in drugimi ustreznimi deležniki o zasnovi in oceni vseh elementov platforme, ki se nanašajo na zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov na platformi. To bi moralo vključevati preskušanje teh elementov v sodelovanju z mladoletniki in upoštevanje njihovih povratnih informacij. Da bi prispevali k nediskriminaciji in dostopnosti, bi morali ponudniki v ta posvetovanja po možnosti vključiti mladoletnike iz različnih kulturnih in jezikovnih okolij, različnih starosti, z invalidnostjo in/ali dodatnimi potrebami po dostopnosti;

c. prilagoditev zasnove in delovanja navedenih elementov na podlagi rezultatov teh posvetovanj ter tehničnega razvoja, raziskav, sprememb vedenja uporabnikov ali sprememb politike, izdelkov in uporabe ter sprememb škode in tveganj za zasebnost, varnost in varstvo mladoletnikov na njihovi platformi.

8.4 Preglednost

90. Komisija opozarja na obveznosti glede preglednosti iz členov 14, 15 in 24 Uredbe (EU) 2022/2065. Glede na razvojne faze in razvojne zmogljivosti mladoletnikov so potrebni dodatni premisleki v zvezi s preglednostjo delovanja spletne platforme, da se zagotovi skladnost s členom 28(1) navedene uredbe.

91. Po mnenju Komisije bi morali ponudniki spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, zagotoviti, da so vse potrebne in ustrezne informacije o delovanju njihovih storitev mladoletnikom enostavno dostopne, da se zagotovi visoka raven zasebnosti, varnosti in varstva na njihovih storitvah. Komisija tudi meni, da bi morali ponudniki spletnih platform mladoletnikom in, kjer je ustrezno, njihovim skrbnikom na dostopnem vmesniku svojih spletnih platform dati na voljo naslednje informacije:

a. informacije o vseh sprejetih ukrepih za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in/ali varstva mladoletnikov na platformi. To vključuje informacije o:

   i. vseh uporabljenih metodah za zagotavljanje primerne starosti, način delovanja teh metod in vse tretje osebe, ki se uporabljajo za zagotavljanje kakršnih koli metod za preverjanje ali ocenjevanje starosti;

ii. delovanju priporočilnih sistemov, ki se uporabljajo na platformi, in različnih možnostih, ki so na voljo uporabnikom (glej oddelek 6.5.2 o nadzoru in opolnomočenju uporabnikov);

iii. postopkih za odzivanje na prijave, povratne informacije in pritožbe, ki jih podajo ali vložijo mladoletniki, vključno z okvirnimi časovnimi okviri ter možnimi izidi in vplivi teh postopkov;

iv. orodjih, izdelkih in funkcijah UI, ki so vključeni v platformo, njihove omejitve in morebitne posledice njihove uporabe;

v. postopku registracije, kjer je ta na voljo;

vi. vseh razpoložljivih orodjih za skrbnike z razlago, kako jih uporabljati, kako ščitijo mladoletnike na spletu ter katere vrste informacij o spletni dejavnosti mladoletnika lahko skrbniki pridobijo z uporabo takih orodij;

vii. načinu moderiranja vsebina, ki krši pogoje poslovanja platforme, in posledicah tega moderiranja;

viii. načinu uporabe različnih orodij za prijave in pritožbe, pravnih sredstvih in podpori iz teh smernic;

ix. pogojih poslovanja spletne platforme;

x. vseh drugih ukrepih, priporočenih v teh smernicah in uvedenih s strani ponudnika spletne platforme;

xi. vseh drugih sprejetih ukrepih ali spremembah njihovih storitev za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti ali varstva mladoletnikov na platformi;

b. zagotoviti je treba, da so te informacije, vsa opozorila in vsa druga sporočila, priporočena v teh smernicah:

i. otrokom prijazni, starosti primerni, lahko razumljivi in lahko dostopni vsem mladoletnikom, vključno mladoletnimi invalidi in/ali mladoletniki z dodatnimi potrebami glede dostopnosti;

ii. predstavljeni jasno, na način, ki je enostaven za razumevanje, ter čim bolj preprosto in jedrnato. Na primer, kadar se pogoji poslovanja nanašajo na določeno funkcijo, so ključne informacije o tej funkciji predstavljene, ko se mladoletnik z njo seznani;

iii. se mladoletniku predstavijo na načine, ki jih je enostavno pregledati in ki omogočajo takojšen ter intuitiven dostop, na mestih, kjer postanejo pomembne;

iv. predstavljeni v uradnem(-ih) jeziku(-ih) države članice, v kateri se storitev opravlja;

v. privlačni za mladoletnike. To lahko zahteva uporabo grafike, videov in/ali likov ali drugih tehnik;

vi. mladoletnikom omogočajo postopoma in skozi čas, da se čim bolj poveča njihovo ohranjanje pri uporabniku;

c. vsi ukrepi in spremembe, uvedeni za izpolnjevanje člena 28(1) Uredbe (EU) 2022/2065, se lahko interno sporočijo in javno objavijo, kolikor je to mogoče.

Dobra praksa

HappyTerms je spletna platforma, namenjena mladim od 13. do 18. leta starosti. Mladoletnikom omogoča sodelovanje v skupnostih ter izmenjavo idej in informacij o skupnih interesih. Platforma HappyTerms prikazuje informacije o svojih pogojih z jasnimi naslovi, ki jih spremljajo pojasnjevalne ikone in barvite slike. Pravila so razdeljena na kratke in lahko berljive odseke ter pojasnjena v preprostem jeziku. Na voljo so tudi infografike, ki mladoletnikom pomagajo razumeti, s čim se strinjajo, in se prikažejo, ko postanejo pomembne za določeno funkcijo ali spremembo nastavitev. Uporabniki lahko najdejo tudi pravila in s klikom na ikono „Kaj moram vedeti“, ki uporabnika poveže z ustreznimi pravili, povezanimi orodji in koristnimi povezavami, s katerega koli dela platforme. Platforma HappyTerms ponuja tudi interaktivni kviz, kjer lahko mladoletniki preverijo, ali so razumeli pogoje in določila.

9 PREGLED

92. Komisija bo te smernice pregledala takoj, ko bo to potrebno, najpozneje pa po 12 mesecih, ob upoštevanju praktičnih izkušenj, pridobljenih pri uporabi člena 28(1)

Uredbe (EU) 2022/2065, ter hitrosti tehnološkega, družbenega in regulativnega razvoja na tem področju.

93. Komisija bo spodbujala ponudnike spletnih platform, ki so dostopne mladoletnikom, koordinatorje digitalnih storitev, pristojne nacionalne organe, raziskovalno skupnost in organizacije civilne družbe, da prispevajo k temu procesu. Po takem pregledu se lahko Komisija v posvetovanju z Evropskim odborom za digitalne storitve odloči, da spremeni te smernice.

Priloga

Tipologija petih spletnih tveganj za otroke

94. OECD ([101]) in raziskovalci ([102]) so razvrstili tveganja ([103]), s katerimi se lahko mladoletniki srečajo na spletu, da bi jih ponudniki spletnih platform, dostopnih mladoletnikom, akademska skupnost in oblikovalci politik lažje razumeli in analizirali. Ta razvrstitev tveganj je znana kot tipologija petih spletnih tveganj za otroke. Pomaga pri prepoznavanju tveganj in vključuje pet kategorij tveganj: tveganja pri vsebini, tveganja pri ravnanju, tveganja pri stikih, tveganja za potrošnike in presečna tveganja. Ta tveganja se lahko pojavijo, kadar niso vzpostavljeni ustrezni in sorazmerni ukrepi za zagotovitev visoke ravni zasebnosti, varnosti in varstva mladoletnikov pri storitvi, kar lahko povzroči kršitev številnih otrokovih pravic.

95. **Tipologija petih spletnih tveganj za otroke ([104])**

Tveganja za otroke v digitalnem okolju				
Kategorije tveganja	**Vsebina**	**Ravnanje**	**Stiki**	**Potrošniki**
Presečna tveganja	Dodatna tveganja za zasebnost, varnost in varstvo Tveganja naprednih tehnologij Tveganja za zdravje in dobrobit Tveganja zlorabe			
Prikaz tveganja	Sovražna vsebina	Sovražno vedenje	Sovražni stiki	Tržno tveganje
	Škodljiva vsebina	Škodljivo vedenje	Škodljivi stiki	Tveganja oblikovanja

([101]) OECD (2021), *Children in the digital environment - Revised typology of risks* (Otroci v digitalnem okolju – revidirana tipologija tveganj). https://www.oecd.org/en/publications/children-in-the-digital-environment_9b8f222e-en.html.

([102]) Livingstone, S., in Stoilova, M. (2021), *The 4Cs: Classifying Online Risk to Children – CO:RE Short Report Series on Key Topics* (Štiri vrste tveganj: razvrščanje spletnih tveganj za otroke – Sklop kratkih poročil v okviru projekta CO:RE o ključnih temah). Hamburg: Leibniz-Institut für Medienforschung | Hans-Bredow-Institut (HBI); *CO:RE - Children Online: Research and Evidence* (CO:RE – Otroci na spletu: raziskave in dokazi), https://doi.org/10.21241/ssoar.71817.

([103]) Glej tudi analizo tveganja, ki jo je pripravil Bundeszentrale für Kinder- und Jugendmedienschutz (BZKJ) (2022), *Gefährdungsatlas. Digitales Aufwachsen. Vom Kind aus denken. Zukunftssicher handeln. Aktualisierte und erweiterte 2. Auflage. - Bundeszentrale für Kinder- und Jugendmedienschutz*, na voljo na: https://www.bzkj.de/resource/blob/197826/5e88ec66e545bcb196b7bf81fc6dd9e3/2-auflage-gefaehrdungsatlas-data.pdf.

([104]) OECD (2021), *Children in the digital environment - Revised typology of risks* (Otroci v digitalnem okolju – revidirana tipologija tveganj), str. 7, https://www.oecd.org/en/publications/children-in-the-digital-environment_9b8f222e-en.html.

				profilov za namene trženja
	Nezakonita vsebina	Nezakonito vedenje	Nezakoniti stiki	Finančna tveganja
	Dezinformacije	Problematično ravnanje, ki ga povzročijo uporabniki	Drugi problematični stiki	Varnostna tveganja

96. **Tveganja pri vsebini:** mladoletniki so lahko nepričakovano in nenamerno izpostavljeni vsebinam, ki jim lahko škodujejo: (a) sovražna vsebina; (b) škodljiva vsebina; (c) nezakonita vsebina; (d) dezinformacije. Za te vrste vsebin na splošno velja, da imajo resne negativne posledice za duševno zdravje in telesno dobrobit mladoletnikov, na primer vsebine, ki spodbujajo samopoškodovanje, samomor, motnje hranjenja ali skrajno nasilje.

97. **Tveganja pri ravnanju:** ta se nanašajo na vedenje, ki ga mladoletniki lahko dejavno sprejemajo na spletu in ki lahko pomenijo tveganje zanje in za druge, kot so: (a) sovražno vedenje (npr. mladoletniki objavljajo/pošiljajo sovražne vsebine/sporočila); (b) škodljivo vedenje (npr. mladoletniki objavljajo/pošiljajo nasilne ali pornografske vsebine); (c) nezakonito vedenje (npr. mladoletniki objavljajo/pošiljajo posnetke spolne zlorabe otrok ali teroristične vsebine) in (d) problematično vedenje, ki ga ustvarijo uporabniki (npr. sodelovanje pri nevarnih izzivih; sekstanje).

98. **Tveganja pri stikih:** ta se nanašajo na primere, v katerih so mladoletniki žrtve interakcij in ne akterji: (a) sovražni stiki; (b) škodljivi stiki (npr. stiki z namenom škodovati mladoletniku); (c) nezakoniti stiki (npr. ki se lahko kazensko preganjajo) in (d) drugi problematični stiki. Primeri tveganj pri stikih med drugim vključujejo spletno navezovanje stikov za spolne namene, spolno prisilo in izsiljevanje na spletu, spolno zlorabo prek spletne kamere, kibernetsko ustrahovanje in trgovino z ljudmi za namene spolnega izkoriščanja. Ta tveganja zajemajo tudi spletne goljufije, kot so zvabljanje, goljufije na spletnih tržnicah in kraja identitete.

99. **Tveganja za potrošnike:** mladoletniki se lahko kot potrošniki v digitalnem gospodarstvu soočajo tudi s tveganji, kot so: (a) tržna tveganja (npr. skrinjice presenečenja, oglaševalske igre); (b) tveganja oblikovanja profilov za namene trženja (npr. promocijsko umeščanje izdelkov ali prejemanje oglasov, namenjenih odraslim, kot so storitve družabnih predstavitev); (c) finančna tveganja (npr. goljufije ali poraba

velikih zneskov denarja brez vednosti ali soglasja njihovih skrbnikov); (d) varnostna tveganja in (e) tveganja, povezana z nakupom in uživanjem drog, zdravil, alkohola in drugih nezakonitih ali nevarnih izdelkov. Tveganja za potrošnike vključujejo tudi tveganja, povezana s pogodbami, na primer prodajo podatkov uporabnikov ali nepoštene pogoje.

100. **Presečna tveganja**: to so tveganja, ki presegajo vse kategorije tveganja in veljajo za zelo problematična, saj lahko na več načinov znatno vplivajo na življenje mladoletnikov. To so:

    a. **tveganja naprednih tehnologij**, ki vključujejo nevarnosti, s katerimi se mladoletniki srečujejo ob razvoju tehnologije, kot so klepetalni boti z UI, ki lahko posredujejo škodljive informacije ali se uporabljajo za spolno zlorabo z izkoriščanjem ranljivosti, ali uporaba biometričnih tehnologij, ki lahko vodijo do zlorab, kraje identitete in izključevanja;

    b. **tveganja za zdravje in dobrobit**, ki vključujejo morebitno škodo za duševno, čustveno ali telesno dobrobit mladoletnikov. Na primer, povečana debelost/anoreksija in težave z duševnim zdravjem, povezane z uporabo ali prekomerno uporabo spletnih platform, ki lahko v nekaterih primerih negativno vplivajo na telesno in duševno zdravje ter dobrobit mladoletnikov, kot so zasvojenost, depresija, anksiozne motnje, motnje spanja in družbena izolacija;

    c. **dodatna tveganja za zasebnost in varstvo podatkov**, ki izhajajo iz dostopa do informacij o mladoletnikih in nevarnosti geolokacijskih funkcij, ki bi jih lahko plenilci izkoristili za določanje lokacije mladoletnikov in približevanje mladoletnikom.

101. Druga presečna tveganja ([105]) lahko vključujejo tudi:

([105]) Livingstone, S., in Stoilova, M. (2021), *The 4Cs: Classifying Online Risk to Children – CO:RE Short Report Series on Key Topics* (Štiri vrste tveganj: razvrščanje spletnih tveganj za otroke – Sklop kratkih poročil v okviru projekta CO:RE o ključnih temah). Hamburg: Leibniz-Institut für Medienforschung | Hans-Bredow-Institut (HBI); *CO:RE - Children Online: Research and Evidence* (CO:RE – Otroci na spletu: raziskave in dokazi), https://doi.org/10.21241/ssoar.71817.

a. **dodatna varnostna in varstvena tveganja**, ki se nanašajo na varnost mladoletnikov, zlasti njihovo fizično varnost, ter na vsa vprašanja kibernetske varnosti;

b. **tveganja zlorab**, ki se nanašajo na tveganja ali škodo za mladoletnike, ki izhajajo iz zlorabe spletne platforme ali njenih funkcij.

